

JATKUVAN OPPIMISEN SANASTO

luonnos 6.5.2021

Sisällysluettelo

Käsittekaavioluettelo.....	3
Esipuhe.....	4
Sanaston rakenne ja merkinnät.....	5
Alaotsikko.....	5
1 Koulutus.....	7
1.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan.....	9
1.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1).....	11
1.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan.....	13
1.4 Työvoimakoulutus.....	16
1.5 Työelämässä oppiminen.....	21
2 Opintojen rakenneyksiköitä.....	25
3 Tutkinon suorittaminen tai osaamisen osoittaminen.....	30
4 Opetus, ohjaus ja valmennus.....	31
5 Henkilön rooleja jatkuvassa oppimisessa.....	35
6 Oppiminen.....	37
7 Osaaminen.....	40
8 Pätevyys ja kelpoisuus.....	45
9 Todistus.....	47
10 Luokitteluja.....	50
11 Käsitteitä, jotka otetaan mukaan, jos resurssi riittää.....	52
11.1 Ammatti.....	52
11.2 Työ.....	52
11.3 Todistus.....	54
11.4 Oppiminen.....	55
11.5 Osaaminen.....	56
11.6 Palvelut.....	57
11.7 Koulutus.....	57
11.8 Opintojen rakenne.....	58
11.9 Ajanjaksoja.....	59
Englanninkielinen hakemisto / English index.....	60
Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register.....	61
Suomenkielinen hakemisto.....	62

Käsitekaavioluettelo

Käsitekaavio 1. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2).....	10
Käsitekaavio 2. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.....	14
Käsitekaavio 3. Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan.....	17
Käsitekaavio 4. Työvoimakoulutus.....	22
Käsitekaavio 5. Työelämässä oppimisen muotoja.....	31
Käsitekaavio 6. Opintojen rakenneyksiköitä.....	36
Käsitekaavio 7. Opetus, ohjaus ja valmennus.....	43
Käsitekaavio 8. Oppiminen.....	48
Käsitekaavio 9. Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.....	54
Käsitekaavio 10. Todistuksia.....	60

Yleisiä kommentteja työn varrelta

1 Koulutus

1

koulutus (1)

määritelmä

organisoitu toiminta, jonka ensisijaisena tavoitteena on tuottaa osaamista

huomautus

Määritelmän sana "ensisijaisena" viittaa siihen, että voidaan ajatella, että on myös muuta organisoitua toimintaa, jonka yhtenä tavoitteena on tuottaa osaamista – esimerkiksi sosiaalipolitiikka –, mutta koulutuksessa (1) osaamisen tuottaminen on ensisijainen tavoite.

Koulutuksen (1) tavoitteena oleva osaaminen voidaan tuottaa *opetuksen (1)* tai muun *oppimiseen* tähtäävän toiminnan avulla.

Koulutus (1) on laaja ja varsin abstrakti käsite.

Tutkintotavoitteisuuden mukaan koulutus (1) voidaan jakaa tutkintoon johtavaan koulutukseen, tutkintoon valmistavaan koulutukseen ja koulutukseen, joka ei johda eikä valmista tutkintoon.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen koulutus (1), niin että termillä education viitataan koulutuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *opetukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen koulutus (1) -käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 26.2.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c121>

Vrt. *koulutus (2)*.

Ks. myös *opettaminen*, *oppiminen*, *opiskelu*.

Käsitteen tunnus: c1

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2), Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan ja Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan*

Lähde: OKSA_02 (c121)

OKSA-jaos 2.10.2020: Jatkuvan oppimisen sanastossa myös koulutukset jotka on OKSAssa määritelty koulutus (1):nä, voisi mahdollisesti määritellä koulutus (2):na (täydennyskoulutus, muuntokoulutus, erikoistumiskoulutus...)

2

koulutus (2)

määritelmä

suunniteltu opintojen ja järjestelyjen kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä johonkin aihepiiriin tai alaan liittyvää osaamista tai tarjota valmiudet tutkinnon tai muun kokonaisuuden suorittamiseen

huomautus

Koulutukset (2) ovat tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa *koulutusta (1)*.

Koulutukset (2) voivat olla tutkintoon (esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto) johtavia tai tutkintoon johtamattomia. Esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista ovat korkeakoulun (1) *opintokokonaisuus (2)*, ammatillisen koulutuksen *tutkinnon osa*, avoimena yliopisto-opetuksena tarjottava opintojakso, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, korkeakoulun (1) *erikoistumiskoulutus* ja perusopetuksen lisäopetus.

learning opportunity specification: Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) käytetään termiä learning opportunity specification (lyhenne LOS), jolla tarkoitetaan opetussuunnitelmassa (2) määritellyn koulutuksen (2) rakenteen, sisällön ja tavoitteiden kuvausta.

learning opportunity specification: Standardissa European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) käsite learning opportunity specification on määritelty lähes samoin kuin em. standardissa.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen koulutus (2) -käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 26.2.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c122>

Käsitteen tunnus: c2

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus \(2\) ja Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c122)

Terminologin kysymys OKM:n asiantuntijoille 22.9.2020: Tarvitaanko Jatkuvan oppimisen sanastossa tehdä ero koulutus (1) ja koulutus (2) välille; tuleeko sanastoon kummankin alakäsitteitä? Vai voidaanko Jatkuvan oppimisen sanaston kaikkia koulutus-käsitteitä pitää koulutus (1):n alakäsitteinä?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: OKSA-jaos tekee ehdotuksen siitä, mitkä koulutus-käsitteet tarvitaan Jatkuvan oppimisen sanastoon

KMP 4.3.2021: suunniteltu kokonaisuus? Ensimmäisessä huomautuksessa mainitaan kuitenkin, että termillä tarkoitetaan "tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa koulutusta (1). Eikö määritelmä voisi olla siis koulutus 1:n toteutus, jos tämä on käytännössä se koulutus, johon haetaan ja tulee valituksi? Vai onko tälle jokin toinen termi? -- **Terminologin kommentti 18.3.2021:** Hyvä kysymys/kommentti, tämänsuuntaista on pohdittu myös OKSA-jaoksessa, eli että pitäisikö koulutus (2):n määritelmässä olla mainittuna koulutus (1) (esim. koulutuksen (1) toteuttamistapa, joka muodostuu suunnitellusta --). Voin viedä tämän kommentin OKSA-jaoksen käsiteltäväksi.

KMP 4.3.2021: Terminologin kysymykseen syyskuulta. Mielestäni jatkuvan oppimisen sanastossa tulisi olla sellainen termi, joka tarkoittaa tätä käytännön toteutusta. Tavoitteenamme taitaa olla ensisijaisesti tietojärjestelmätason termien harmonisointi.

1.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan

3

aikuiskoulutus

määritelmä

[koulutus \(1\)](#), joka on suunniteltu ja järjestetty pääsääntöisesti aikuisille, jotka ovat suhteellisen pitkän, yhtenäisen ja työelämävalmiudet antaneen kouluttautumisvaiheen päätyttyä tai keskeydyttyä siirtyneet työelämään tai muuhun toimintaan ja ovat sen jälkeen osallistumassa jälleen koulutukseen (1)

huomautus

Se, minkä ikäinen henkilö luokitellaan "nuoreksi" ja toisaalta "aikuseksi", vaihtelee luokittelevan tahon mukaan; esimerkiksi tilastoluokittelussa ja OECD:n luokittelussa nuorena pidetään alle 25-vuotiaista ja aikuisena 25 vuotta täyttänyt henkilöä. Aikuiskoulutus on lähtökohtaisesti suunnattu 25-vuotiaille ja sitä vanhemmille henkilöille.

Aikuiskoulutus voi olla esimerkiksi [täydennyskoulutusta](#), tutkintoon johtavaa tai tutkintoon valmistavaa koulutusta (1), [henkilöstökoulutusta](#), [työvoimakoulutusta](#) tai [vapaata sivistystyötä](#).

Usein aikuiskoulutuksessa käytetään erilaisia pedagogisia menetelmiä ja ratkaisuja kuin esimerkiksi lapsille tai nuorille tarkoitetussa koulutuksessa (1). Samoin opetuksen ajankohta saattaa olla erilainen aikuiskoulutuksessa ja toisaalta lapsille tai nuorille tarkoitetussa koulutuksessa (1).

Käsite ammatillinen aikuiskoulutus poistui käytöstä, kun ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017) tuli voimaan 1.1.2018.

Käsite perustuu Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen käsitteeseen aikuiskoulutus. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 23.3.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c464>

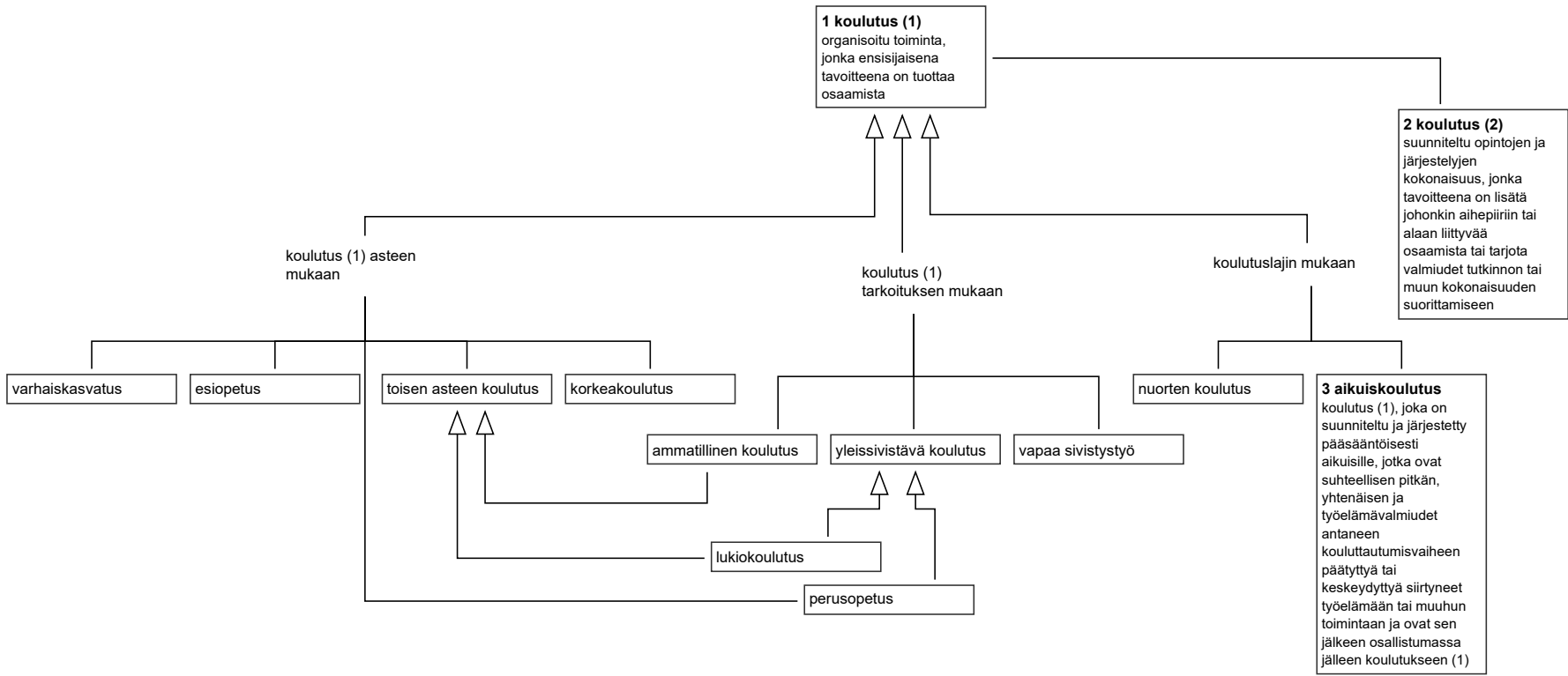
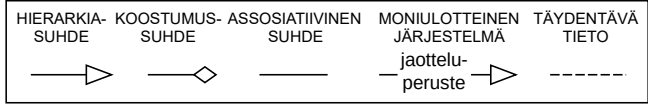
Käsitteen tunnus: c15

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus \(2\)](#)

Lähde: OKSA_02 (c464)

Terminologin kommentti itselleen 23.3.2021: Käsitteen OKSAsta lainattuja tietoja muokattu; tarkistettava OKSAssa olevat tiedot.



Käsittekaavio 1. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2).

1.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1)

4

muuntokoulutus

määritelmä

tietyn pohjakoulutuksen suorittaneille tarkoitettu *koulutus (1)*, jossa opetussuunnitelma on räätälöity tälle ryhmälle ja joka johtaa uuteen tutkintoon

huomautus

Esimerkki muuntokoulutuksesta on insinööritutkintoon johtava kaivosalan *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat suorittaneet insinööri (AMK)- tai DI-tutkinnon kone- ja tuotantotekniikan, sähkötekniikan tai tuotantotalouden alalta.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen muuntokoulutus-käsitteen kanssa. Luettu 23.3.2021. <http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c461>

Käsitteen tunnus: c20

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c461)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Käsitteen OKSAsta lainatut tiedot ok.

5

tutkintokoulutukseen valmentava koulutus; < nivelvaiheen koulutus

määritelmä

koulutus (2), jonka tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen tutkintokoulutukseen, ohjata jatko-opinto- ja työelämäsuunnitelman laadintaan sekä vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärä ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto taikka ammatillinen tutkinto

huomautus

Tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen on yhdistetty aiemmat perusopetuksen ja toisen asteen tutkintotavoitteisen koulutuksen väliin sijoittuneet nivelvaiheen koulutukset eli perusopetuksen lisäopetus, lukiokoulutukseen valmistava koulutus ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus.

Käsitteen tunnus: c640

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c1688)

Oppivelvollisuuden laajentaminen -kartoitus, TH, kevät 2021 / RK: 1215/2020, 2 §

Oppivelvollisuuden laajentaminen -kartoitus, TH, kevät 2021 / RK: 1215/2020, 2 §:

tutkintokoulutukseen valmentava koulutus antaa opiskelijalle valmiuksia hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen tutkintokoulutukseen, ohjaa jatko-opinto- ja työelämäsuunnitelman laadintaan sekä vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärä ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto taikka ammatillinen tutkinto

Sanastotyöryhmä 25.3.2021: Käsitteeseen tulee muutoksia, ja uutta muotoilua voidaan alkaa nyt tehdä

Sanastotyöryhmä 25.3.2021: Tomilta linkki: oph.fi/fi/kehittaminen/tutkintokoulutukseen-valmentavan-koulutuksen-perusteiden-laatiminen

Sanastotyöryhmä 25.3.2021: OPH on tekemässä perusteita tutkintokoulutukseen valmentavalle koulutukselle. Huom. kyse on toisen asteen tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta!

Sanastotyöryhmä 25.3.2021: käsite määritellään OKSAssa, käytetään samaa määritelmää, voidaan ottaa myös tähän sanastoon tai sitten vain viitata OKSAan

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 30.3.2021: Tässä käsitteen tiedot OKSAsta, mutta sellaiset tiedot, joita ei ole vielä päivitetty oppivelvollisuuden laajentamisen näkökulmasta. Onko jatkuvan oppimisen työryhmällä kommentoitavaa käsitteen tietoihin tässä vaiheessa vai odotetaanko, että OKSA-sanastojaos käsittelee päivitysasian?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 30.3.2021: Merkitäänkö termi "nivelvaiheen koulutus" tämän käsitteen kohdalle laajemmaksi käsitteeksi? Jos merkitään, olisiko siitä tarpeen sanoa jotain?

6

kotoutumiskoulutus; aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään ensisijaisesti oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttaneille ja jonka tarkoituksena on kehittää **oppijan** suomen tai ruotsin kielen taitoa ja muita kotoutumista edistäviä valmiuksia, jotka tukevat henkilön pääsyä opintoihin ja työelämään sekä osallistumista yhteiskunnan toimintaan

huomautus

Kotoutumiskoulutukseen sisältyy 1) suomen tai ruotsin kielen opetusta; 2) ammatillisten ja muiden työelämässä tarvittavien valmiuksien opetusta, ammatillista suunnittelua ja ohjausta jatko-opintoihin, työllistymistä edistäviin palveluihin tai työmarkkinoille; 3) muuta opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia valmiuksia. Kotoutumiskoulutuksen sisällöt määräytyvät Opetushallituksen antamien opetussuunnitelman perusteiden ja Opetushallituksen suositusten mukaisesti.

Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että henkilö saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti **työvoimakoulutuksena**.

Työ- ja elinkeinoministeriön laatimassa Kotoutumisen sanastossa (lausuntokierrosluonnos 16.12.2020) suositetaan termimuotoa maahanmuuttanut termimuodon maahanmuuttaja sijaan. Kuitenkin Opetushallituksen antamissa opetussuunnitelman perusteissa vuodelta 2012 tässä määrittelystä koulutuksesta käytetään nimitystä aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus.

Käsite perustuu Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen käsitteeseen aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus. Termejä, määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 23.3.2021. <http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c472>

Käsitteen tunnus: c24

Luokka:

Käsittekaaviot: [Koulutus \(1\)](#) ja [koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#) ja [Työvoimakoulutus](#)

Lähde: OKSA_02 (c472)

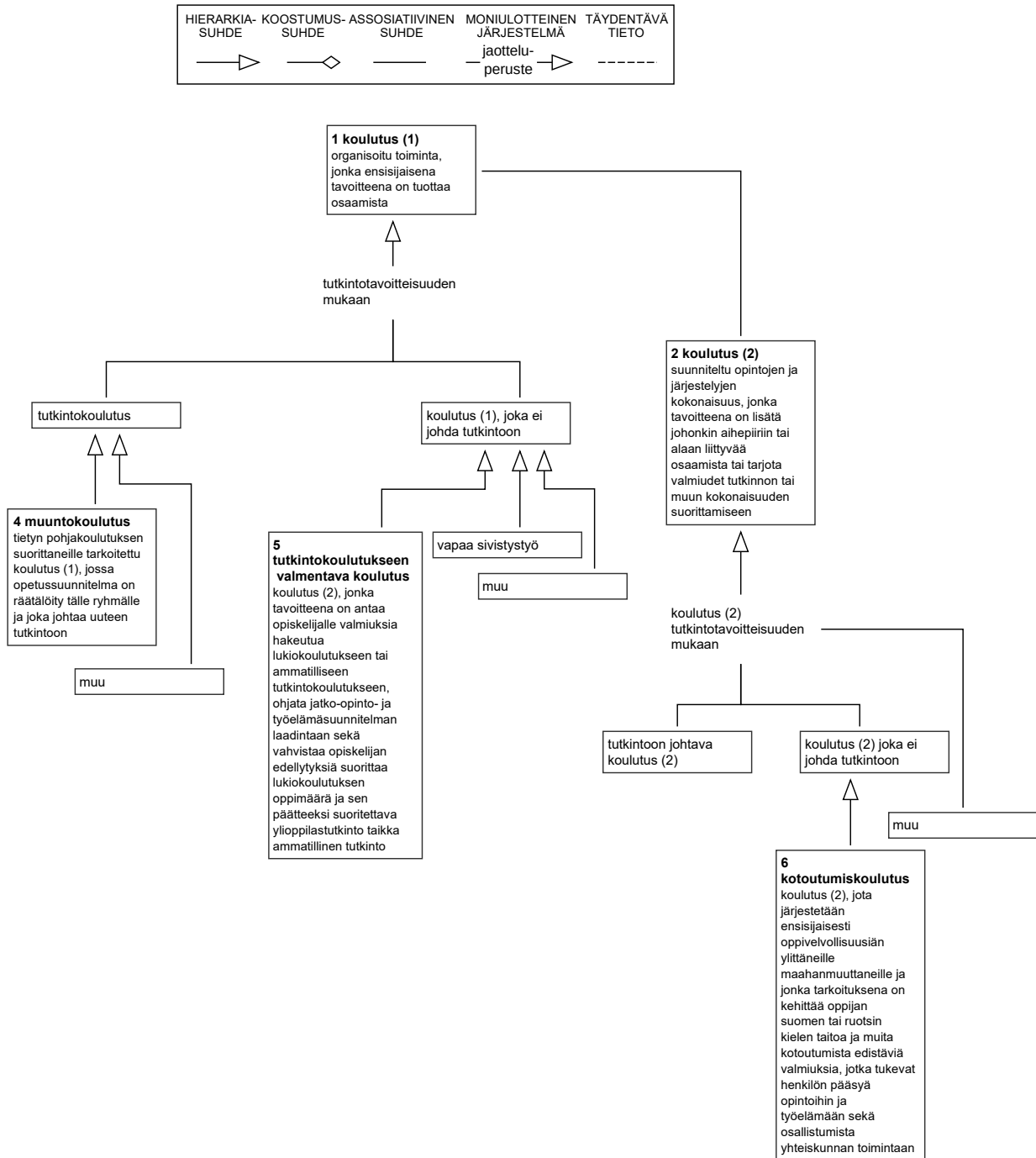
Sanastotyöryhmä 29.9.2020: vaikuttaako oppivelvollisuusiän nostaminen tämän käsitteen määritelmään tm. tietoihin?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Tero: Meillä on [OKM:ssä] tulossa OKSAn yhteydessä katsaus muuttuviin käsitteisiin kun HE on eteenpäin laitettu.

Terminologin kommentti itselleen 10.11.2020: Käsitteen määritelmä muuttunut, Riina vie muutokset hyväksyttäväksi myös OKSA-jakseen ja sitä kautta julkaistaviksi OKSAssa.

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: Täytyy tarkistaa, olisiko määritelmässä puhuttava nimenomaan "kotipaikkaoikeuden/kotoutumisoikeuden saaneista" maahanmuuttaneista. Taina tarkistaa.

Sanastotyöryhmä 23.2.2021: Kotoutumisen sanastosta tarkistettava, onko termisuositus "maahanmuuttanut" ("maahanmuuttajan" sijaan) pysynyt samana lausuntokierroksen jälkeen; Riina tarkistaa



Käsittekaavio 2. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.

1.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään tarkastelussa järjestäminen, opiskelu, rahoitus? (näkökulmia)

7

omaehtoinen koulutus

määritelmä

muu [koulutus \(1\)](#) kuin oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus

huomautus

Omaehtoisella koulutuksella viitataan kaikkeen muuhun paitsi oppivelvollisuuteen kuuluvaan koulutukseen (1), jota ovat esiopetus ja perusopetus – ja oppivelvollisuuslain ([1214/2020](#)) mukaan – esimerkiksi toisen asteen koulutus siihen saakka kun henkilö täyttää 18 vuotta tai suorittaa sitä ennen toisen asteen tutkinnon.

Vrt. omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella.

Käsitteen tunnus: c28

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c1191)

Terminologin kommentti itselleen 23.3.2021: Käsitteen tiedot päivitettävä OKSAan!

8

henkilöstökoulutus

määritelmä

työnantajan henkilöstölleen järjestämä tai hankkima [koulutus \(1\)](#)

huomautus

Henkilöstökoulutuksen (1) voi rahoittaa työnantaja kokonaan tai osittain. Henkilöstökoulutus voi saada myös julkista rahoitusta.

Henkilöstökoulutukseen voi hakeutua oma-aloitteisesti tai työnantaja voi velvoittaa osallistumaan siihen.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen henkilöstökoulutus-käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 23.3.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c1300>

Käsitteen tunnus: c30

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c1300)

9

täydennyskoulutus

määritelmä

aikaisempaa osaamista, [koulutusta \(2\)](#) tai [pätevyyttä](#) täydentävä ja ajanmukaistava [koulutus \(1\)](#)

huomautus

Täydennyskoulutuksia voidaan järjestää toisen asteen oppilaitoksissa, yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa sekä muissa viranomaisen hyväksymissä organisaatioissa. Täydennyskoulutuksina pidetään esimerkiksi työtehtäviin tarvittavien lupien tai todistusten saamiseksi järjestettäviä lyhyitä [koulutuksia \(2\)](#).

Vrt. korkeakoulujen täydennyskoulutus, ammatillinen lisäkoulutus.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen täydennyskoulutus-käsitteen kanssa. Määritelmää ja huomautusta on muokattu. Luettu 12.4.2021. <http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c460>

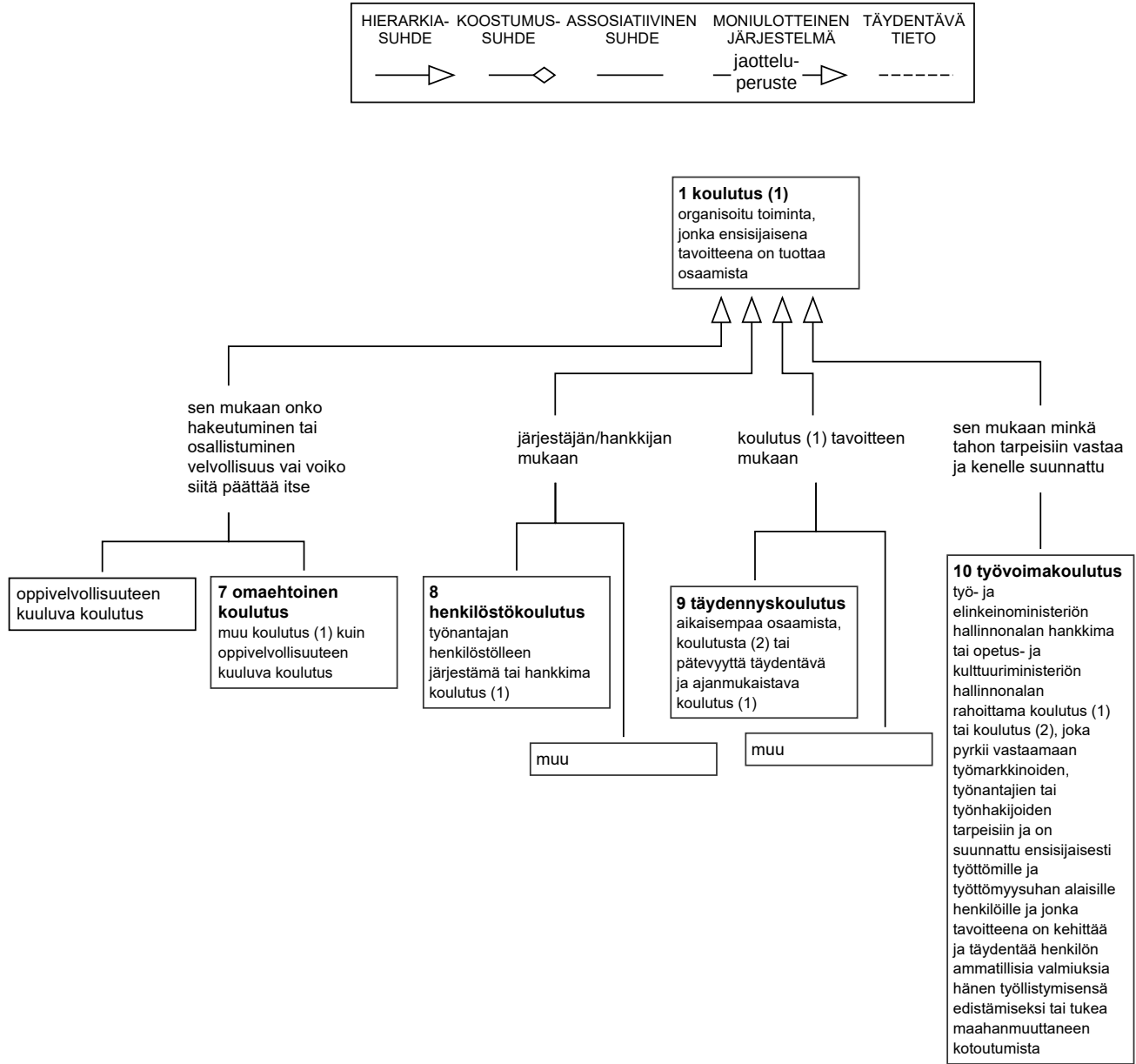
Käsitteen tunnus: c34

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c460)

Käsittekaavio 3. Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan.



1.4 Työvoimakoulutus

10

työvoimakoulutus

ei: työvoimapolitiittinen koulutus (vanhentunut)

määritelmä

työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan hankkima tai opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan rahoittama *koulutus (1)* tai *koulutus (2)*, joka pyrkii vastaamaan työmarkkinoiden, työnantajien tai työnhakijoiden tarpeisiin ja on suunnattu ensisijaisesti työttömille ja työttömyysuhan alaisille henkilöille ja jonka tavoitteena on kehittää ja täydentää henkilön ammatillisia valmiuksia hänen työllistymisensä edistämiseksi tai tukea maahanmuuttaneen kotoutumista

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla ammatillista koulutusta tai sitä voidaan järjestää korkeakouluissa.

Työvoimakoulutuksesta ja sen opiskelijavalinnasta säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012). *Valtionosuusrahoitetusta työvoimakoulutuksesta* säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

Käsitteen tunnus: c37

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#) ja [Työvoimakoulutus](#)

Lähde: OKSA_02 (c466)

Terminologin kommentti itselleen 25.2.20201: Käsitteen OKSAsta lainatut tiedot muuttuneet, päivitettävä lopuksi OKSAan.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmän OKM-hallinnonalalaisille 13.11.2020: Onko tämän yläkäsite koulutus (1) vai koulutus (2)? Onko tämä luonteeltaan "mössöä" vai "palikka", kuten OKSA-sanastojaoksen työpajoihin osallistuneet tapaavat kysyä. Tai itse asiassa kai tämä voi olla joko koulutus (1) tai koulutus (2), riippuu tapauksesta - pitääkö merkitä molemmat yläkäsitteet.

11

<työvoimakoulutus>

kartoitusjakso; orientaatiojakso (termiehdotus); koulutustarpeen ja soveltuvuuden arviointijakso (termiehdotus)

määritelmä

työvoimakoulutuksen alkuvaiheen jakso, jossa arvioidaan yhtäältä henkilöasiakkaan työllistymiseen liittyvää palvelutarvetta, hänen soveltuvuuttaan ja kelpoisuuttaan kyseiselle alalle ja kyseiseen *koulutukseen (2)* sekä toisaalta työnantajaorganisaation työllistämiseen tai henkilöstön kehittämiseen liittyvää palvelutarvetta

huomautus

Henkilöasiakkaan työllistymiseen liittyvää palvelutarvetta ja hänen soveltuvuuttaan ja kelpoisuuttaan alalle ja koulutukseen (2) arvioidaan sekä kyseisen koulutuksen (2) opiskelijavalintanäkökulmasta että asiakkaan työllistyvyyden näkökulmasta.

Kartoitusjakson jälkeen osa opiskelijaksi hakeneista jatkaa varsinaiseen ammatillisesti suuntautuneeseen tai kotoutumista edistävään työvoimakoulutukseen ja osalle tarjotaan muita soveltuvia TE-toimiston palveluita.

Käsitteen tunnus: c38

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: Tiedot hyväksytyt, mutta palataan tähän, kun on käsitelty opintojen rakenneyksiköt. Onko ok käyttää sanaa "jakso" ja onko sanan käyttö linjassa muun sanaston kanssa?

12

ammattillinen työvoimakoulutus; ammatillisesti suuntautunut työvoimakoulutus

määritelmä

työvoimakoulutus, jonka tavoitteena on kehittää ammatillista osaamista

huomautus

Ammattillinen työvoimakoulutus voi olla tutkintoon tai tutkinnon osaan johtavaa ammatillista koulutusta tai tutkintoon johtamatonta ammatillista koulutusta.

Ammattillinen työvoimakoulutus voi olla **valtionosuusrahoitettua työvoimakoulutusta**, **yhteishankintakoulutusta** tai **kehittämiskoulutusta**. Myös **kotoutumiskoulutusta** voidaan joissakin tapauksissa pitää ammatillisena työvoimakoulutuksena.

Käsitteen tunnus: c40

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

13

rekrytoiva työvoimakoulutus; rekrytoiva koulutus; rekrytointikoulutus

määritelmä

ammattillinen työvoimakoulutus, jossa oppijoiden osaamistavoitteet on määritelty yhden tai useamman koulutusta rahoittavan työnantajaorganisaation henkilöstörekrytointitarpeen perusteella

huomautus

Käsitteen tunnus: c47

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

14

ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen työvoimakoulutus; ammatillisia valmiuksia lisäävä koulutus

määritelmä

ammattillinen työvoimakoulutus, joka ei johda tutkinnon eikä tutkinnon osan suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c61

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

15

yhteishankintakoulutus

määritelmä

työvoimakoulutus, joka on valtion ja työnantajaorganisaation yhdessä rahoittama ja jossa opiskelijoiden osaamistavoitteet on määritelty yhden tai useamman koulutusta rahoittavan työnantajaorganisaation henkilöstöön vaikuttavan erityistilanteen perusteella

huomautus

Erityistilanteita ovat esimerkiksi henkilöstön rekrytointi, liiketoiminnan sopeuttaminen tuotannollisista tai taloudellisista syistä, henkilöstön osaamisen lisääminen työurien pidentämiseksi ja henkilöstökierron tukeminen.

Työvoimakoulutuksen yhteishankinnasta on säädetty laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012).

Yhteishankintakoulutuksina järjestettäviä työvoimakoulutustuotteita ovat esimerkiksi RekryKoulutus, MuutosKoulutus, Täsmäkoulutus ja Vaihtovalmennus.

Käsitteen tunnus: c43

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

16

kehittämiskoulutus; KEKO-koulutus

määritelmä

[rekrytoiva työvoimakoulutus](#), jossa työnantajaorganisaatiolla on liiketoimintansa osa-alueen kehittämistarve ja jossa oppija, jolla on kyseiseen kehittämistarpeeseen liittyvää asiantuntijuutta, saa työnantajaorganisaatiossa mahdollisuuden täydentää erityisosaamistaan pääosin [työssä oppimisen](#) kautta

huomautus

Kehittämiskoulutuksessa hankintasopimuksen osapuolina ovat koulutuspalvelun tuottaja ja valtio, eli työnantaja ei ole maksavana osapuolena koulutuksen hankintasopimuksessa. Työnantaja kuitenkin kustantaa kehittämiskoulutukseen sisältyvän opiskelijan ohjaamisen työpaikalla.

Esimerkki kehittämiskoulutuksena järjestettävästä työvoimakoulutustuotteesta on Further Educated with Companies -koulutus. Further Educated with Companies (lyhenne F.E.C) on Uudenmaan ELY-keskuksen tuotemerkki.

Käsitteen tunnus: c48

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

17

valtionosuusrahoitettu työvoimakoulutus; VOS-työvoimakoulutus

määritelmä

[työvoimakoulutus](#), joka rahoitetaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävällä, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimalla opetus- ja kulttuuritoimen [valtionosuudella](#)

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla joko työ- ja elinkeinoministeriön budjettipäälukon varoin rahoitettua tai opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokasta valtionosuudella rahoitettua. Kummassakin tapauksessa kyse on [ammattillisesta työvoimakoulutuksesta](#), mutta vain opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama työvoimakoulutus voi johtaa tutkintoon tai tutkinnon osaan.

Valtionosuusrahoitettuna työvoimakoulutuksena ei järjestetä [kotoutumiskoulutusta](#), [yhteishankintakoulutusta](#) eikä F.E.C-koulutusta (ks. [kehittämiskoulutus](#)).

Käsitteen tunnus: c58

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

18

valtionosuus

määritelmä

lakisääteinen valtionavustus kunnille ja kuntayhtymille

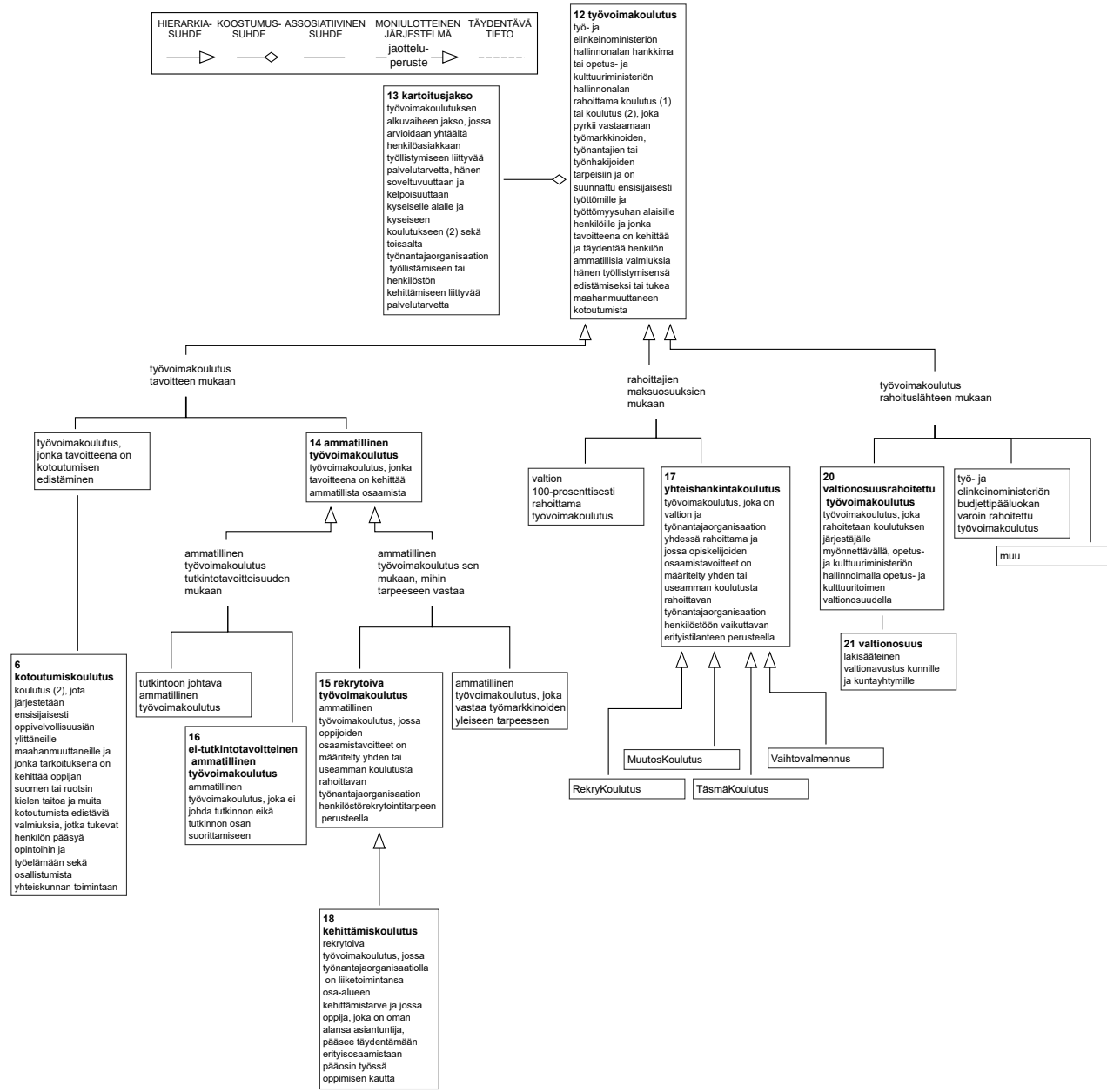
huomautus

Käsite valtionavustus on määritelty valtiovarainministeriön toimeksiannosta laadittavassa Valtionavustustoiminnan sanastossa (luonnos lokakuu 2020): "harkinnanvarainen rahallinen julkinen tuki, joka myönnetään valtion talousarvioon otetusta määrärahasta tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston varoista muulle kuin valtion virastolle tai laitokselle ilman välitöntä vastiketta".

Käsitteen tunnus: c59

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Käsittekaavio 4. Työvoimakoulutus.



19

erikoistumiskoulutus

ei: erikoistumisopinnot pl (vanhentunut)

määritelmä

ammattillista kehittymistä ja erikoistumista edistävä *koulutus (2)*, jollaisia yliopistot ja ammattikorkeakoulut järjestävät korkeakoulututkinnon suorittaneille, työelämässä jo toimineille henkilöille ja niille, joilla korkeakoulu toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet

huomautus

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen erikoistumiskoulutus-käsitteen kanssa. Luettu 23.3.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c477>

Käsitteen tunnus: c64

Luokka: <korkeakoulut>

Lähde: OKSA_02 (c477)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: otetaan käsite mukaan sanastoon

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Ovatko OKSAsta tuodut käsitteen tiedot ok?

1.5 Työelämässä oppiminen

20

työpaikalla järjestettävä koulutus <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan säädöksissä>; **työpaikalla opiskelu** <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla>; **työssäoppiminen** <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; **työssä oppiminen** <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; ~ **työelämässä oppiminen**; ~ **työpaikalla oppiminen**

ei: työharjoittelu (2) <termi vanhentunut ammatillisen koulutuksen kontekstissa> (vanhentunut)

määritelmä

opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle kuuluva *ammattillinen koulutus* tai työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle kuuluva *koulutus* (1), jossa opiskelijan osaamisen hankkiminen tapahtuu pääosin työelämässä käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Työpaikalla järjestettävä koulutus kattaa ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) säädetyt muodot eli koulutussopimukseen perustuvan koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen. Lisäksi työpaikalla järjestettävä koulutus voi käsittää muita muotoja, joista sovitaan koulutuksen järjestäjän ja työpaikan edustajan kesken ja jotka kirjataan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan.

työssäoppiminen, työssä oppiminen: Työssäoppiminen ja työssä oppiminen ovat työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla käytettyjä nimityksiä käsitteestä työpaikalla järjestettävä koulutus.

työelämässä oppiminen, työpaikalla oppiminen: Lähikäsitteet työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen poikkeavat tässä määrittelyssä käsitteestä eli työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta. Työpaikalla järjestettävä koulutus on koulutuksen järjestäjän ja työpaikan organisoimaa toimintaa: määrämuotoista, sovittua, suunnitelmallista, tavoitteellista ja ohjattua. Sen sijaan työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen ovat yksilön toimintaa, jota tapahtuu, vaikkei kyse olisi suunnitelmallisesta osaamisen hankkimisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hyväksynyt, että termejä työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen voidaan käyttää esimerkiksi yrityksille suunnatussa viestinnässä viittaamaan työpaikalla järjestettävään koulutukseen silloin, kun asiayhteydestä on selvää, että kyse on nimenomaan työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta.

työharjoittelu (2): Termi työharjoittelu on vanhentunut tässä määritelyssä viittaavana nimityksenä ammatillisen koulutuksen yhteydessä. Vertaa korkeakoulujen käsite *työharjoittelu* (1).

inläring / lärande: Ruotsin sana inläring assosioituu yleensä yksisuuntaiseen, opettajalta opiskelijalle tapahtuvaan opettamiseen, joten termin käyttöä ei suositella, kun puhutaan nykyisestä ammatillisesta koulutuksesta oppimiskäsityksineen. Sana lärande puolestaan viittaa oppimiseen, joka ei välttämättä tapahdu tiettyyn aikaan tietyssä paikassa, vaan prosessina, ja joka voi tapahtua yksin tai ryhmässä.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen työpaikalla järjestettävä koulutus -käsitteen kanssa. Määritelmää on Jatkuvan oppimisen sanasto varten täsmennetty ja huomautuksia ja termisuosituksia muokattu. Luettu 30.4.2021. <http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c1709>

Käsitteen tunnus: c65

Käsitekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_02 (c1709)

Terminologin muistutus itselleen 30.4.2021: Käsitteen tiedot päivittyneet, otettava muutokset esille myös OKSAssa. Muutokset koskevat termejä työssäoppiminen ja työssä oppiminen ja niihin liittyvää huomautusta. Lopulta myös määritelmää muokattu OKSAn määritelmästä, jotta saataisiin tarkennetuksi eroa käsitteiden työpaikalla järjestettävä koulutus ja työharjoittelu välillä.

21

oppisopimuskoulutus

määritelmä

ammattillinen koulutus, jossa opiskelijan osaamisen hankkiminen järjestetään pääosin tai kokonaan työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja jossa opiskelija on työnantajaan työsopimussuhteessa, virkasuhteessa tai virkasuhteeseen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa tai toimii yrittäjänä

huomautus

Määritelmän sana 'pääosin' viittaa siihen, että oppisopimuskoulutuksessa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvaa oppimista täydennetään tarvittaessa muissa oppimisympäristöissä, kuten oppilaitoksessa, tapahtuvalla osaamisen hankkimisella. Tässä mielessä oppisopimuskoulutus poikkeaa koulutussopimukseen perustuvasta koulutuksesta.

Yrittäjälle voidaan järjestää oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään, jos ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* ja yrittäjä siitä kirjallisesti sopivat (eli tekevät sopimuksen oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä).

Oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan viikoittaisen työajan tulee olla keskimäärin vähintään 25 tuntia.

Työpaikalla järjestettävää oppisopimuskoulutusta täydennetään muissa oppimisympäristöissä tapahtuvalla osaamisen hankkimisella.

Oppisopimuskoulutuksessa opiskelijan tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Oppisopimuskoulutus perustuu työnantajan ja opiskelijan väliseen oppisopimukseen sekä *koulutuksen järjestäjän* ja työnantajan väliseen sopimukseen oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen oppisopimuskoulutus -käsitteen kanssa. JOTAIN on muokattu (?). Luettu xx.x.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/cXXXX>

Käsitteen tunnus: c632

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_02 (c483)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 3.5.2021: Käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAsta. Tulisiko niitä jotenkin muuttaa Jatkuvan oppimisen sanaston näkökulmasta?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 3.5.2021: Yksi mieleen tuleva kysymys on, olisiko johdonmukaista tarkentaa määritelmään, että kyse on nimenomaan *opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle kuuluvasta* ammatillisesta koulutuksesta? (Vai onko asia näin?) (Vrt. työpaikalla järjestettävä koulutus -käsitteen määritelmä.

22

koulutussopimukseen perustuva koulutus

määritelmä

koulutus (1), jossa opiskelijan osaamisen hankkiminen järjestetään työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja jossa perustana on *koulutustoimijan* ja työpaikan välinen koulutussopimus

huomautus

Koulutussopimus on käytössä sekä ammatillisessa koulutuksessa että yliopistoissa. Näin ollen koulutussopimukseen perustuva koulutus voi olla ammatillista koulutusta tai korkeakoulutusta.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen koulutussopimukseen perustuva koulutus -käsitteen kanssa. JOTAIN on muokattu (?). Luettu xx.x.2021. <http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/cXXXX>

Käsitteen tunnus: c633

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_02 (c1710)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 3.5.2021: Käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAsta. Tulisiko niitä jotenkin muuttaa Jatkuvan oppimisen sanaston näkökulmasta?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 3.5.2021: Pohdin, olisiko hyvä tarkentaa määritelmää: "*opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle kuuluva* ammatillinen koulutus tai korkeakoulutus, jossa --"

23

työpaikalla järjestettävä ohjaus; työpaikkaohjaus

määritelmä

työpaikalla järjestettävän koulutuksen yhteydessä annettava ohjaus, joka pyrkii edesauttamaan oppijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista

huomautus

Määritelmän termillä ohjaus viitataan koulutuksen (1) yhteydessä tapahtuvaan, vuorovaikutukseen perustuvaan toimintaan, jossa oppijan lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi.

Työpaikalla järjestettävän ohjauksen tavoitteena on ohjata opiskelijaa osaamisen hankkimisessa ja valmistaa opiskelijaa näyttöön.

Työpaikalla järjestettävää ohjausta voivat antaa *työpaikkaohjaaja* ja oppilaitosohjaaja.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen työpaikalla järjestettävä ohjaus -käsitteen kanssa. Luettu 23.3.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c1720>

Käsitteen tunnus: c66

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_02 (c1720)

24

työharjoittelu (1); korkeakouluharjoittelu; > ammattikorkeakouluharjoittelu

määritelmä

korkeakoulutukseen sisältyvä, kestoltaan määritelty tavoitteellisen *oppimisen* jakso, jossa oppiminen tapahtuu työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Korkeakoulutukseen liittyvä työharjoittelu on pääosin palkallista. Työharjoittelusta tehdään sopimus korkeakoulun, työnantajaorganisaation ja opiskelijan välillä, ja harjoitteluun voi liittyä myös harjoittelijan ja työnantajaorganisaation välinen sopimus.

Toisen asteen koulutuksessa ja työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla tätä käsitettä vastaa osittain käsite *työpaikalla järjestettävä koulutus / työssäoppiminen*.

Käsitteen tunnus: c67

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_01 (c537)

Terminologi Mari Suhonen, Sanastokeskus, 13.12.2017: Teimme TE digissä pieniä muutoksia seuraaviin OKSAsta lainattuihin käsitteisiin: oppisopimus, työharjoittelu. Muutokset liittyvät työelämän näkökulmaan. Jos ja kun työt jatkuvat, olisi hyvä käsitellä näitä jotenkin yhdessä.

Terminologi Päivi Kouki, Sanastokeskus, 21.9.2020: Työllisyyspalvelujen sanastossa on määritelty oppisopimussuhde ja työharjoittelusuhde.

25

koulutuskokeilu

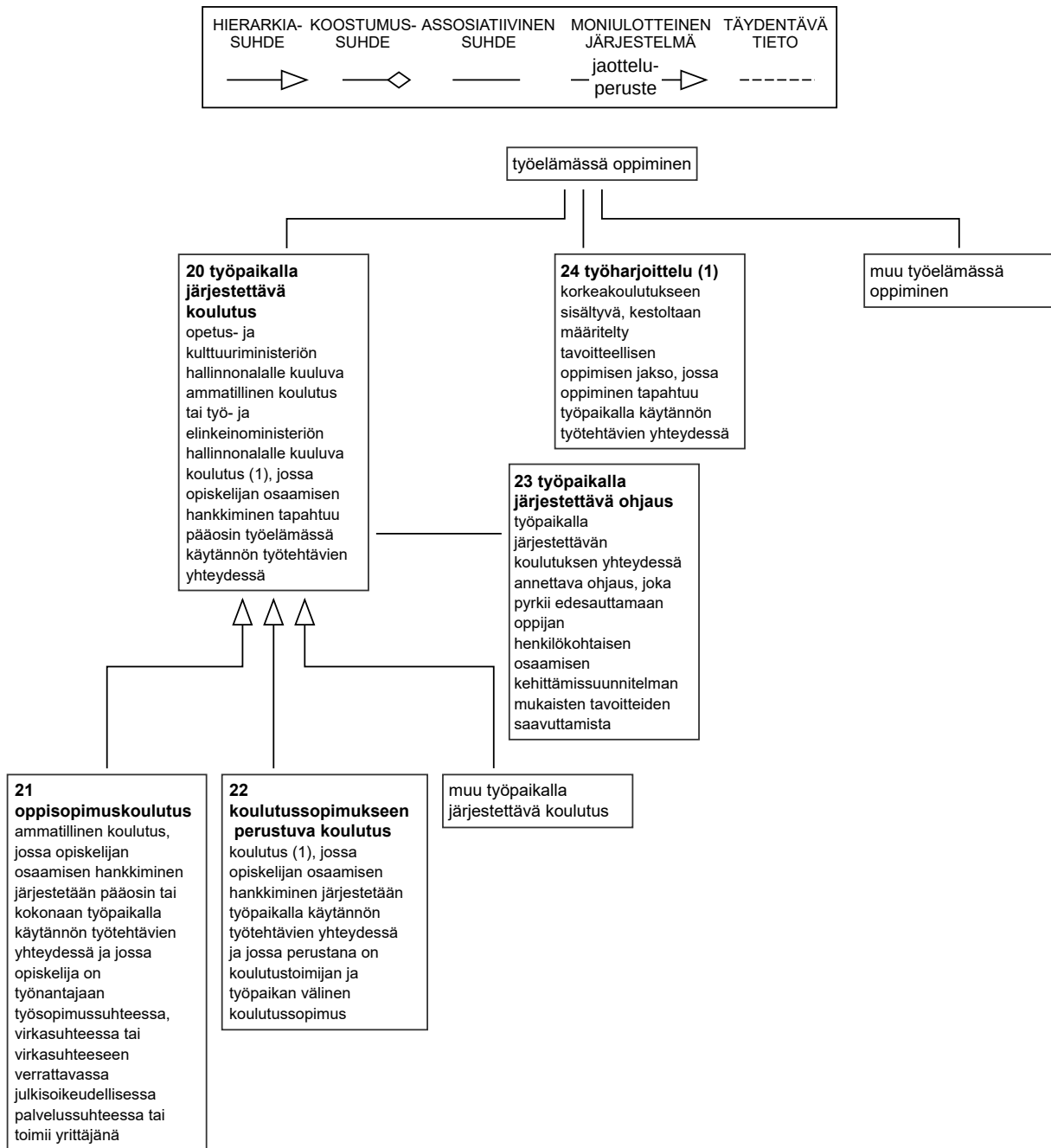
määritelmä

julkisten työllisyyspalvelujen henkilöasiakkaille tarkoitettu palvelu, jonka avulla selvitetään henkilön ammatinvalinta- ja uravaihtoehtoja osallistumalla lyhytaikaisesti *koulutukseen (2)* oppilaitoksessa

huomautus

Koulutuskokeilun tavoitteita ovat tutustuminen *koulutuksen (2)* sisältöön ja ammatin vaatimuksiin oman soveltuvuuden arvioimiseksi ja motivaation testaamiseksi sekä koulutukseen (2) hakeutumiseen liittyvän suunnitelman toteuttamiskelpoisuuden arviointi ja täsmentäminen.

Käsitteen tunnus: c72



Käsitekaavio 5. Työelämässä oppimisen muotoja.

Kaavio kuvaa työelämässä oppimista, jonka tulokset voidaan näyttää toteen (esimerkiksi opinnäytetyön, näytön tai töitä esittelevän portfolion avulla) ja josta on mahdollista saada todistus.

Terminologin kysymys 6.5.2021: Onko kaavioluonnos nykyisellään järkevän näköinen kokonaisuus?

KMP 3.3.2021: jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän käsitteellistäminen edellyttää erityisesti näiden termien yhdessämuotoilua siten, että taustalla EI ole nykyinen koulutusjärjestelmä ja siihen kiinnittyvät prosessit ja termit, vaan jatkuvan oppimisen mahdollistamisen kaikki toimijat ja uudet ketterämmät tavat muodostaa itselle yksilöllisempi oppimispolku.

2 Opintojen rakenneyksiköitä

26

osaamiskokonaisuus (1)

määritelmä

tutkinto, *koulutuksen* (2) oppimäärä tai niihin rinnastettava laaja opintojen kokonaisuus

huomautus

Tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annettua lakia (93/2017) sovelletaan tutkintoihin, oppimääriin ja niihin rinnastettaviin laajoihin osaamiskokonaisuuksiin, joista säädetään seuraavissa laeissa ja niiden nojalla annetuissa asetuksissa: 1) perusopetuslaki (628/1998); 2) lukiolaki (714/2018); 3) ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017); 4) tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettu laki (1215/2020); 5) ammattikorkeakoululaki (932/2014); 6) yliopistolaki (558/2009); 7) Maanpuolustuskorkeakoulusta annettu laki (1121/2008); 8) Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annettu laki (1316/2006); 9) Poliisiammattikorkeakoulusta annettu laki (1164/2013); ja 10) Pelastusopistosta annettu laki (607/2006).

Laissa 93/2017 tarkoitetut tutkinnot, oppimäärät ja muut laajat osaamiskokonaisuudet jaotellaan niiden edellyttämän *osaamisen* perusteella kahdeksaan vaativuustasoon (tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys).

Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehykseen on sijoitettu opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan ja muiden hallinnonalojen lainsäädännössä määritellyt tutkinnot ja oppimäärät. Tutkintojen ja oppimäärien lisäksi viitekehykseen on sijoitettu myös erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin koulutukset sekä muutamia muita tutkintojärjestelmän ulkopuolella olevia laajoja osaamiskokonaisuuksia eri hallinnonaloilta. Viitekehykseen sijoitettavien osaamiskokonaisuuksien tulee olla niin sanottujen säänneltyjen ammattien kelpoisuus- tai pätevyysvaatimuksena olevia opintokokonaisuuksia tai sellaisia vakiintuneita, yleisesti tunnettuja ja laajasti suoritettuja osaamiskokonaisuuksia, joiden kautta täydennetään, päivitetään tai laajennetaan aiemmin suoritettua tutkintoa tai muuta osaamista tai jotka valmistavat tutkintoon johtavaan koulutukseen tai työelämään.

Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehykseen sijoitettavien osaamiskokonaisuuksien tulee olla tutkintoihin rinnastettavia tai muutoin laajoja osaamiskokonaisuuksia siten, että niiden vähimmäislaajuus on lähtökohtaisesti 30 osaamispistettä tai opintopistettä. Muiden kriteerien täytyessä ja perustellusta syystä myös vähintään 20 osaamispisteen/opintopisteen laajuisia kokonaisuuksia voidaan esittää sijoitettavaksi viitekehykseen.

Käsitteen tunnus: c76

Käsittekaavio: [Opintojen rakenneyksiköitä](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. micro credentials (*pieni osaamiskokonaisuus*). Tälle käsitteelle tulee EU-määritelmä (Jonnalta).

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: myös amk:ien käsite

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: eurooppalainen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys 2017

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2020/tutkintojen-ja-muiden-osaamiskokonaisuuksien-viitekehys-laajenee>

Terminologin kysymys 6.5.2021: Onko tarpeen määritellä geneerisesti käsite "osaamiskokonaisuus" vai tarkemmin "kansalliseen viitekehykseen sijoitettu osaamiskokonaisuus"? Vai tarkoitetaanko "osaamiskokonaisuudella" oikeastaan nimenomaan kansalliseen viitekehykseen sijoitettua osaamiskokonaisuutta? Nyt käsite "kansalliseen viitekehykseen sijoitettu osaamiskokonaisuus" on esitetty käsittekaaviossa omana nk. apukäsitteenään (= käsitteenä joka esiintyy kaaviossa mutta jota ei ole määritelty). Mitä mieltä tästä?

Terminologin kysymys 6.5.2021: Olisiko tarpeen kuvata erillisenä käsitteenään "Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys" tms.? (Käsitteitä ei tietysti voitaisi oikein enää lisätä, mutta jos jotain käsittelemätöntä jätettäisiin vastaavasti pois.)

27

<ammattillinen koulutus>

tutkinnon osa

määritelmä

työelämän toimintakokonaisuuksien pohjalle rakentuva arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista ammatillinen tutkinto muodostuu

huomautus

Sanallittoa "tutkinnon osa" käytetään eri koulutussektoreilla, mutta ammatillisessa koulutuksessa termi esiintyy tutkinnon perusteissa ja kyseessä on yo. tavalla määriteltävissä oleva käsite.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkinnon osia ovat ammatillinen tutkinnon osa ja yhteinen tutkinnon osa. Ammatilliset tutkinnon osat puolestaan jakautuvat pakollisiin tutkinnon osiin ja valinnaisiin tutkinnon osiin.

Ammatillisessa koulutuksessa kukin tutkinnon osa suoritetaan siten, että opiskelija osoittaa osaamisen (ks. osaamisen osoittaminen) *näytössä* tai siten, että opiskelijan osaaminen tunnustetaan (ks. *osaamisen tunnustaminen*) lainsäädännössä tarkemmin määritellyllä tavalla.

Korkeakouluissa (1) ammatillisen koulutuksen tutkinnon osa -käsitettä vastaa usein käsite *opintokokonaisuus* (2). Tietojärjestelmissä sekä ammatillisen koulutuksen tutkinnon osia että korkeakoulujen opintokokonaisuuksia pidetään yhdentyypisinä *koulutuksina* (2). Ammatillisesta koulutuksesta poiketen korkeakouluja (1) koskevat säännökset eivät kuitenkaan määrittele käsitettä tutkinnon osa. Korkeakouluissa tutkinnon osalla voidaan siis tarkoittaa periaatteessa mitä tahansa tutkintoa itseään pienempää osaa, eli käytännössä opintokokonaisuutta tai myös yksittäistä opintojaksoa.

Ks. arviointi (1).

Vrt. käsite valmentavan koulutuksen osa.

Käsitteen tunnus: c74

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opintojen rakenneyksiköitä](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 8.1.2020: OKSAssa on "tutkinnon osan" alakäsitteiden ("ammattillinen tutkinnon osa", "yhteinen tutkinnon osa") englannin vastineissa on käytetty sanaa "unit". Tulisiko myös tutkinnon osa -yläkäsitteen kohdalla käyttää pelkästään tuota unit-termimuotoa? OKSAssa on tutkinnon osan kohdalla ollut synonyymeina myös "module" ja "subunit". Poistetaanko nämä, vai merkitään epäsuositettaviksi tms.? Viittaavatko module ja subunit samaan vai eri käsitteeseen kuin unit; onko esim. subunit "tutkinnon osan osa"?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: pitää mielestäni lisätä sana preparatory. Ei toimi lain käännöksessä ilman sitä. ks esim. 50 § VET-laissa, ehdotus: Valmentavan koulutuksen osa on suoritettu... A unit of preparatory education and training is considered completed...

Terminologin kysymys 6.3.2020: Tulisiko siis ehdottaa OKSA-jaokselle, että lisättäisiin sanastoon käsite ?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Pitäisikö olla yhteinen yläkäsite tämän luvun käsitteille?

28

<korkeakoulut>

opintokokonaisuus (2)

määritelmä

korkeakoulututkintoon kuuluvien opintojen osa, joka muodostuu kahdesta tai useammasta yhtä tai useampaa aihepiiriä tai ongelma-aluetta käsittelevästä opintojaksosta

huomautus

Yliopistoissa opintokokonaisuuksia (2) ovat esimerkiksi tietyn alan tai monitieteiset perusopinnot, aineopinnot ja syventävät opinnot.

Ammatillisessa koulutuksessa puhutaan opintokokonaisuuksien (2) sijaan *tutkinnon osista*. Tietojärjestelmissä sekä korkeakoulujen opintokokonaisuuksia (2) että tutkinnon osia pidetään yhdentyypisinä *koulutuksina* (2).

Laaja opintokokonaisuus (2) voi sisältää osinaan myös toisia opintokokonaisuuksia (2).

Vrt. lukiokoulutuksen käsite opintokokonaisuus (1).

Käsitteen tunnus: c75

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opintojen rakenneyksiköitä](#)

Lähde: OKSA_02 (c263)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys 21.9.2020: On sovittu, että sanastoon tarvitaan käsite opintokokonaisuus. OKSAssa on määritelty kaksi samannimistä käsitettä, opintokokonaisuus (1) ja opintokokonaisuus (2). Kumpaa näistä käsitteistä (vai vielä jotain kolmatta) tässä työssä tarkoitetaan?

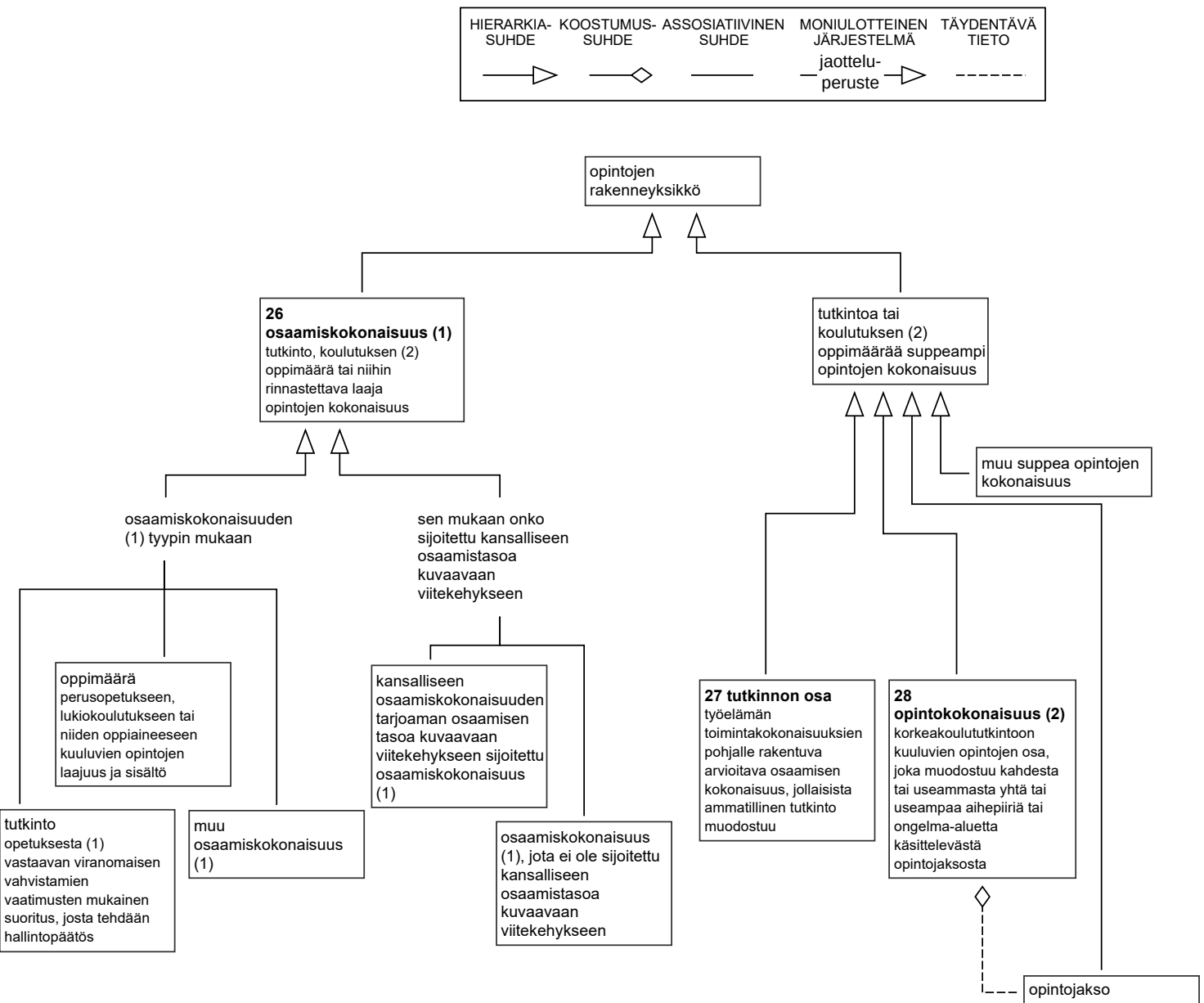
Sanastotyöryhmä 29.9.2020: työllistymissuunnitelmassa onko opintokokonaisuus-käsite? opintojen laajuus -merkityksessä?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Opintohallinnon tietojärjestelmien modifiointi -sanastossa kuvattu tietojärjestelmien kannalta

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kysymys: onko valmentavien, orientoivien ym. koulutusten sisällä vastaavia rakenneosia?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Marjut: voiko opintokokonaisuus muodostua koulutusrajat ylittäen?

Terminologin kysymys 26.2.2021: Tulisiko opintokokonaisuus-termin AMK-puolella käytettäväksi synonyymiksi merkitä osaamiskokonaisuus (2)?



Käsittekaavio 6. Opintojen rakenneyksiköitä.

KMP 3.3.2021: Työn alkaessa emme käyneet keskustelua työn tavoitteista kovin tarkasti. Jos tarkoituksena on tietojärjestelmätasolla kuvata keskeisimpiä tarvittavia termejä, niin nämä käsitteet ovat keskeisiä ja tarpeellisia, kun yksilöllistä oppimispolkua voi rakentaa itselleen erilaisista "opintojen kokonaisuuksista" koulutusasteesta riippumatta. On hyvä alku työlle, joka tärkeä.

Sanastoryöryhmä 4.3.2021: Minne kaaviossa menee ajokortin suorittaminen? Entä työvoimakoulutuksen suorittaminen?

Terminologin kysymys 19.3.2021: Miltä muokattu käsittekaavioluonnos näyttää, kuvaako se sitä kokonaisuutta joka sanastossamme on keskeistä kuvata? Miltä käsitteitä mahdollisesti puuttuu? Onko jotain liikaa (esim. käsitteitä jotka voidaan jättää pelkästään OKSAssa määriteltäviksi)?

Terminologin kysymys 19.3.2021: Entä käsitekaavion otsikko - ja koko luvun otsikko, olisiko niihin muokkausehdotuksia?

3 Tutkinnon suorittaminen tai osaamisen osoittaminen

29

<ammatillinen koulutus>

näyttö

määritelmä

toiminta, jossa opiskelija osoittaa käytännön työtehtäviä tekemällä, miten hyvin hän on saavuttanut ammatillisen tutkinnon perusteissa määritellyn keskeisen ammattitaidon ja osaamisen

huomautus

Ammatilliset tutkinnot (ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto) suoritetaan näytön avulla.

Näyttö on yhdenlaista osaamisen osoittamista.

Näyttö korvaa ammatillisen koulutuksen aikaisemmat käsitteet ammattiosaamisen näyttö ja tutkintotilaisuus.

Ks. myös osaamisen arviointi.

Käsitteen tunnus: c77

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Lähde: OKSA_02 (c1318)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Sanastotyöryhmä 4.9.2020:

näyttö, näyttökoe

- "näyttökoe" ammatillisessa vanhentunut, mutta käytössä kk:issa

- <https://coursepages.uta.fi/tiep3/paasivu/syksy-2019/nayttokoe/>

- <https://www.jyu.fi/edupsy/fi/laitokset/kat/opiskelu/metodi/nayttokoe>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

4 Opetus, ohjaus ja valmennus

30

opetus

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on [oppiminen](#)

huomautus

Opetuksella ja [kasvatuksella](#) on osin yhteneväisiä tavoitteita.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen opetus, niin että termillä education viitataan opetuksen lisäksi muun muassa [kasvatukseen](#), [koulutukseen \(1\)](#) ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c149

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

31

ohjaus (1)

määritelmä

toiminta, jossa kohdetta autetaan määrittämään opintoihin, työelämään tai elämäntilanteeseen liittyviä tavoitteitaan tai saavuttamaan niitä

huomautus

Määritelmässä käytetty sana kohde voi viitata henkilöön, ryhmään tai esimerkiksi organisaatioon.

Ohjaus on luonteeltaan neuvottelua, ja lopulliset päätökset tekee ohjattava itse tai alaikäisten kohdalla huoltaja.

Esim. ammatinvalinnanohjaukseen voi sisältyä testejä, joiden tuloksista ohjattava saa palautetta. Tavoitteet voivat olla ohjattavan omia tai ulkoapäin annettuja (esim. koulutuksessa opetussuunnitelman perusteissa).

Esimerkkejä ohjauksesta ovat oppilaanohjaus, opinto-ohjaus sekä [ammatinvalinta- ja uraohjaus](#).

Ohjausta voi tapahtua elämän eri vaiheissa, vrt. [elinikäinen ohjaus](#).

Ero käsitteiden ohjaus ja valmennus välillä voidaan karkeistetusti ilmaista toteamalla, että ohjaus (1) vastaa ensisijaisesti kysymykseen "mitä" ja [valmennus](#) ensisijaisesti kysymykseen "miten". Ohjauksessa (1) on siis tavallisesti mukana tavoitteen määrittäminen, täsmentäminen tai valitseminen, kun taas valmennuksessa pääasiassa harjoitellaan jotakin taitoa.

Käsitteen tunnus: c84

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

32

<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>

ohjaus (2); opintojen ohjaus <lukiokoulutus>

määritelmä

varhaiskasvatuksen ja *koulutuksen (1)* yhteydessä tapahtuva, vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jossa oppijan lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi

huomautus

Ohjausta voidaan antaa eri *oppimisympäristöissä*. Ohjaus voi olla toteutettu ajasta ja paikasta riippumatta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan lasten tulee saada *oppimiseensa* henkilöstön ohjausta ja tukea.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan jokaisen opettajan tehtävänä on ohjata tukea tarvitsevaa oppilasta koulunkäynnissä ja eri oppiaineiden opiskelussa.

Perusopetuksessa ohjaus liittyy kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaalle annettavaan arviointipalautteeseen. Ohjauksen tavoitteena on, että tukea tarvitsevan oppilaan itseluottamus, itsearviointi- ja oppimaan oppimisen taidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat.

Lukiokoulutuksessa käytetään termiä opintojen ohjaus. Sillä tarkoitetaan lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalle opiskelijalle opinto-ohjauksen lisäksi annettavaa henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan opiskelijalla on oikeus saada *opetusta (1)* ja ohjausta.

Vrt. oppilaanohjaus, opinto-ohjaus.

Käsitteen tunnus: c83

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Lähde: OKSA_02 (c1637)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken> <varhaiskasvatus englanti kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Tarvitaanko tätä käsitettä Jatkuvan oppimisen sanastossa?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Jos tämä käsite jätetään pois, *työpaikalla järjestettävän ohjauksen* huomautukseen täytyy sisällyttää tämän käsitteen määritelmä. -> Riina

4.12.2020: sisällytetty

33

<työelämä- ja elinkeinopalvelut>

valmennus

määritelmä

toiminta, jossa kohdetta autetaan saavuttamaan tavoitteensa ja lisäämään osaamistaan opintoihin tai työllistymiseen liittyvässä aiheessa ohjaamalla kohteen toimintaa käytännössä

huomautus

Määritelmässä käytetty sana kohde voi viitata asiakkaana olevaan henkilöön, yhteisöön tai esimerkiksi organisaatioon.

Valmennusta annetaan esimerkiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) mainittuina palvelutuotteina. Työ- ja elinkeinoviranomaisen tarjoamissa valmennuksissa henkilöasiakas voi hakea ohjatusti työtä (työnhakuvalmennus), suunnitella omaa työuraansa (uravalmennus) tai kehittää valmiuksiaan toimia työelämässä (työhönvalmennus).

Ero käsitteiden *ohjaus* (1) ja valmennus välillä voidaan karkeistetusti ilmaista toteamalla, että ohjaus (1) vastaa ensisijaisesti kysymykseen "mitä" ja valmennus ensisijaisesti kysymykseen "miten". Ohjauksessa (1) on siis tavallisesti mukana tavoitteen määrittäminen, täsmentäminen tai valitseminen, kun taas valmennuksessa pääasiassa harjoitellaan jotakin taitoa.

Käsitteen tunnus: c108

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

34

elinikäinen ohjaus

määritelmä

toimet, joilla autetaan yksilöä eri elämänvaiheissa tunnistamaan valmiutensa, osaamisensa ja kiinnostuksensa, tekemään tarkoituksenmukaisia opintoihin tai työuraan liittyviä päätöksiä ja hallitsemaan opintoihin, työhön ja muuhun elämään liittyvää polkuaan

huomautus

Elinikäinen ohjaus on Euroopan unionissa käyttöön otettu, *elinikäinen oppiminen* -käsitteeseen liittyvä käsite, jolla halutaan korostaa sitä, että ohjauspalveluja tulee olla saatavilla kaikissa elämän vaiheissa.

Elinikäistä ohjausta tapahtuu muun muassa koulutuksen (1) yhteydessä, työuran ja elämän erilaisissa siirtymävaiheissa ja myös työelämässä (esim. mentorointi). Elinikäistä ohjausta voivat antaa niin julkisen, yksityisen kuin kolmannen sektorinkin toimijat.

Opintoihin liittyviä elinikäisen ohjauksen toimintoja ovat esimerkiksi perusopetuksen oppilaanohjaus ja lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opinto-ohjaus.

Työelämään liittyviä elinikäisen ohjauksen toimintoja ovat esimerkiksi erilaiset työllistymistä edistävät palvelut.

Elämäntilanteeseen liittyviä elinikäisen ohjauksen toimintoja ovat esimerkiksi nuorille suunnatut, vaikkapa koulutus-, harrastus- tai työllistymisasioihin liittyvät ohjauspalvelut. Muita esimerkkejä elämäntilanteeseen liittyvistä elinikäisen ohjauksen toiminnoista ovat erilaisiin etuuksiin liittyvät neuvontapalvelut.

Käsitteen tunnus: c87

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

35

ammatinvalinta- ja uraohjaus

määritelmä

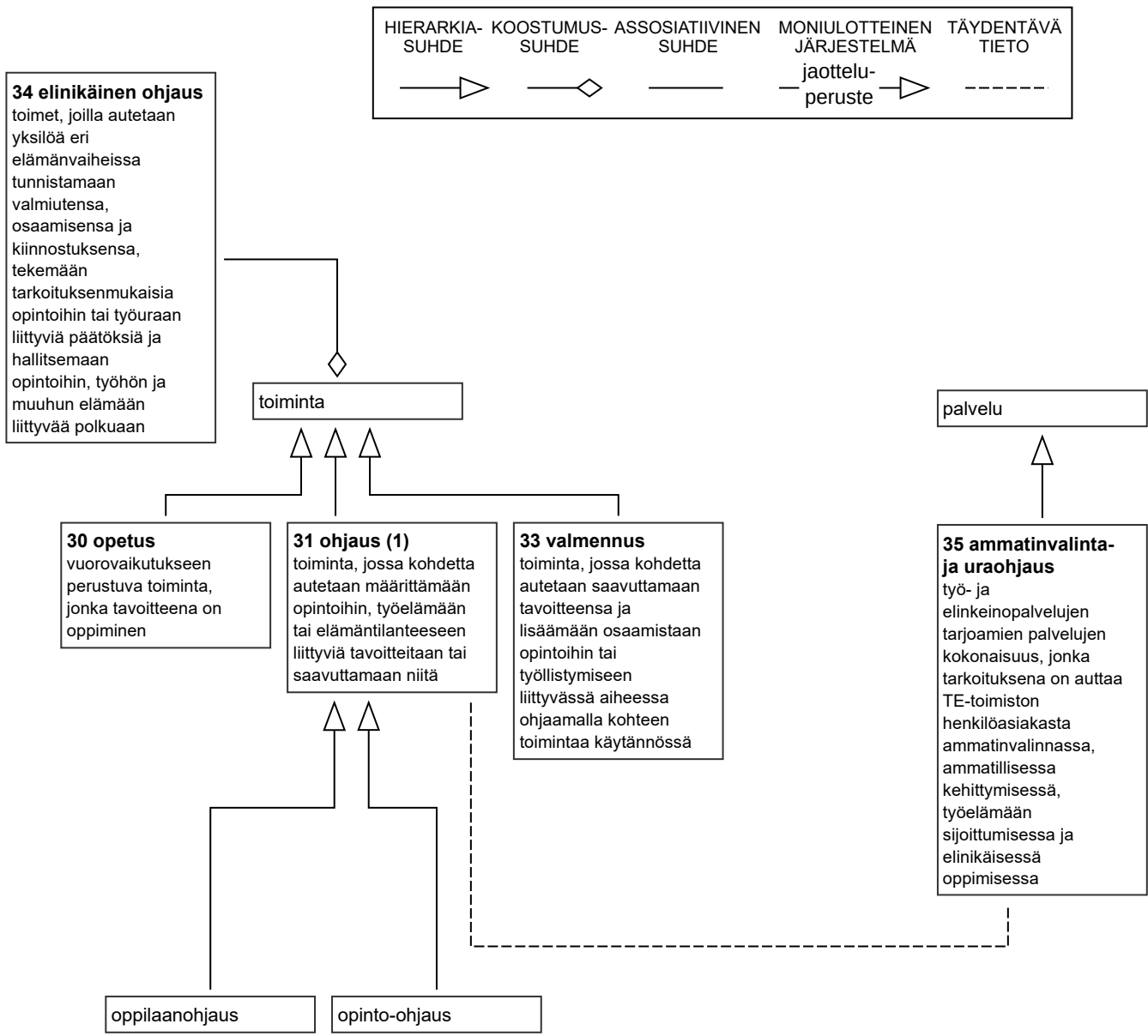
työ- ja elinkeinopalvelujen tarjoamien palvelujen kokonaisuus, jonka tarkoituksena on auttaa TE-toimiston henkilöasiakasta ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa

huomautus

Ammatinvalinta- ja uraohjauksen tavoitteena on auttaa asiakasta tunnistamaan edellytyksiään ja ammatillisia tavoitteitaan, arvioimaan niitä suhteessa työelämään ja koulutusmahdollisuuksiin sekä tekemään tämän perusteella työuraansa liittyviä tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

Käsitteen tunnus: c152

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)



Käsittekaavio 7. Opetus, ohjaus ja valmennus.

Terminologian kysymys sanastotyöryhmälle 6.5.2021: Onko kaavio nyt ok?

5 Henkilön rooleja jatkuvassa oppimisessa

36

oppija

määritelmä

henkilö, joka osallistuu *varhaiskasvatukseen* tai *koulutukseen (1)* tai on eri tavoin hakeutumassa tai hakeutunut siihen elämän eri vaiheissa

huomautus

Käsite oppija on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi, oppilas, opiskelija ja hakija.

Ruotsin inlärare on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi (ruots. barn inom småbarnspedagogik), oppilas (ruots. elev) ja opiskelija (ruots. student). Mikäli oppija-termillä viitataan koulutukseen hakeutuvaan tai hakevaan henkilöön, ruotsin vastineena käytetään termiä sökande (3).

Ks. myös hakeutuminen, esiopetukseen ilmoittautuminen, kouluun ilmoittautuminen, haku painotettuun opetukseen, koulutukseen hakeminen.

Käsitteen tunnus: c80

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_02 (c221)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

37

opettaja

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on *opettaminen*

huomautus

Eri *koulutusasteilla* opettajille asetetaan erilaisia kelpoisuusvaatimuksia (vrt. *kelpoisuus*).

Julkisessa *koulutusjärjestelmässä* opettajat toimivat virkavastuulla.

Käsitteen tunnus: c78

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

38

kouluttaja

määritelmä

opettaja, joka opettaa lyhyissä, muun kun julkisen hallinnon järjestämissä (???) koulutuksissa (2)

huomautus

Käsitteen tunnus: c79

Terminologin kysymys 26.2.2021: Miten sanastossamme ajatellaan käsitteiden opettaja ja kouluttaja välinen suhde? Onko kouluttaja aina yhdentyypinen opettaja ("henkilö jonka tehtävänä on opettaminen")?

39

ohjaaja

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on antaa *ohjausta (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c82

Terminologin kysymys 26.2.2021: Mistä näkökulmasta määritellään? Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

40

työpaikkaohjaaja; vastuullinen työpaikkaohjaaja <ammattillisesta koulutuksesta annetussa laissa 531/2017>

ei: työpaikkakouluttaja (vanhentunut)

määritelmä

koulutussopimuksessa tai oppisopimuksessa sovittu, koulutustyöpaikkaa edustava henkilö, jonka vastuulla on antaa opiskelijalle *työpaikalla järjestettävää ohjausta*

huomautus

Työpaikkaohjaaja nimetään opiskelijan henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa, ja tieto työpaikkaohjaajasta kirjataan koulutussopimukseen tai oppisopimukseen.

Työpaikkaohjaajan tulee olla ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai työkokemukseltaan pätevä, eli hänellä tulee olla nk. ohjausosaamista. Myös muut työpaikan henkilöt voivat ohjata opiskelijaa osaamisen hankkimisessa, mutta tehtävään nimetyllä nk. vastuullisella työpaikkaohjaajalla on sovittuja vastuutehtäviä.

Työpaikkaohjaajan tehtävänä voi olla esimerkiksi huolehtia opiskelijan perehdytyksestä, osallistua koulutussopimuksen tai oppisopimuksen ja näytön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin, ohjata opiskelijaa tavoitteellisesti henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaan sekä antaa palautetta opiskelijan osaamisen kehittymisestä.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c81

Lähde: Tyop_jarj_koul_san_2019 (pdt26)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

6 Oppiminen

Tästä sanastoluvusta on jätetty pois käsitteet formaali oppiminen, non-formaali oppiminen ja informaali oppiminen. Ne tullaan määrittelemään myöhemmin opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta laadittavassa Opetus- ja koulutussanastossa (OKSA) (?).

41

oppiminen

määritelmä

prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä

huomautus

Erityisesti *varhaiskasvatuksessa* ja perusopetuksessa painottuu oppimaan oppiminen, joka voidaan määritellä prosessiksi, joka edistää yksilön kykyä omaksua uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä.

Käsitteen tunnus: c88

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_02 (c118)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

42

elinikäinen oppiminen

määritelmä

oppiminen, joka jatkuu ihmisen koko eliniän

huomautus

Elinikäisen oppimisen käsitteellä halutaan korostaa, että oppimista tapahtuu myös muulloin kuin esimerkiksi perusopetuksen aikana tai henkilön ensimmäiseen tutkintoon tähtäävässä *koulutuksessa* (1). Elinikäinen oppiminen alkaa jo ennen oppivelvollisuutta ja jatkuu termin mukaisesti elämänkaaren loppuun saakka.

Elinikäistä oppimista tapahtuu paitsi erilaisissa *koulutuksissa* (2), myös kaikissa arjen ja työn tilanteissa.

Käsitteen tunnus: c89

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_02 (c753)

Terminologin kommentti 21.9.2020: Käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAn 1. laitoksesta.

Totti Tuhkanen, TY, 8/2020: Vrt. <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/vaitos/elinikaisen-oppimisen-politiikassa-maaritellaan-kasitys-vaadittavasta>

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: elinikäinen oppiminen: kansallisessa kielenkäytössä siirretty jatkuvaan oppimiseen, mutta EU-kielenkäytössä elinikäinen oppiminen edelleen voimissaan

Terminologin kysymys jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmälle 21.9.2020: Pidetäänkö tämä käsite tässä sanastossa, vai riittääkö että on OKSAssa? Jos pidetään, miten tietoja muokattava?

43

jatkuva oppiminen

määritelmä

oppiminen, jossa yksilö omaksuu tietoja ja taitoja, jotka ovat hyödyllisiä tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa

huomautus

Jatkuvaa oppimista voi tapahtua esimerkiksi jatkuvan opiskelun kautta. Jatkuvalla opiskelulla tarkoitetaan opiskelua, jonka tarkoituksena on hankkia tietoja ja taitoja, joita tarvitaan tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa.

Jatkuva oppiminen -käsite on lähes synonyyminen käsitteen **elinikäinen oppiminen** kanssa. Käsite ja termi jatkuva oppiminen on otettu käyttöön muutoksenhaallinnan tueksi.

Käsitteen tunnus: c90

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_01 (c1639)

OKSA-jaos 30.8.2019: Onko yläkäsite **oppiminen** (prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä) vai **opiskelu** (toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen)?

OKSA-jaos 30.8.2019: elinikäinen oppiminen vs. jatkuva oppiminen, eroja:

- subjektin aktiivisuus
- yksilön kyky hankkia osaamista
- työelämässä tarvittava osaaminen vs. (myös) yleissivistävyys?

OKM:n määritelmä (verkkosivuilta): Jatkuvalla oppimisella tarkoitetaan osaamisen kehittämistä ja uudistamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Sillä vastataan mm. uudelleen- ja täydennyskoulutustarpeisiin, joita teknologian kehitys ja työn murros tuo.

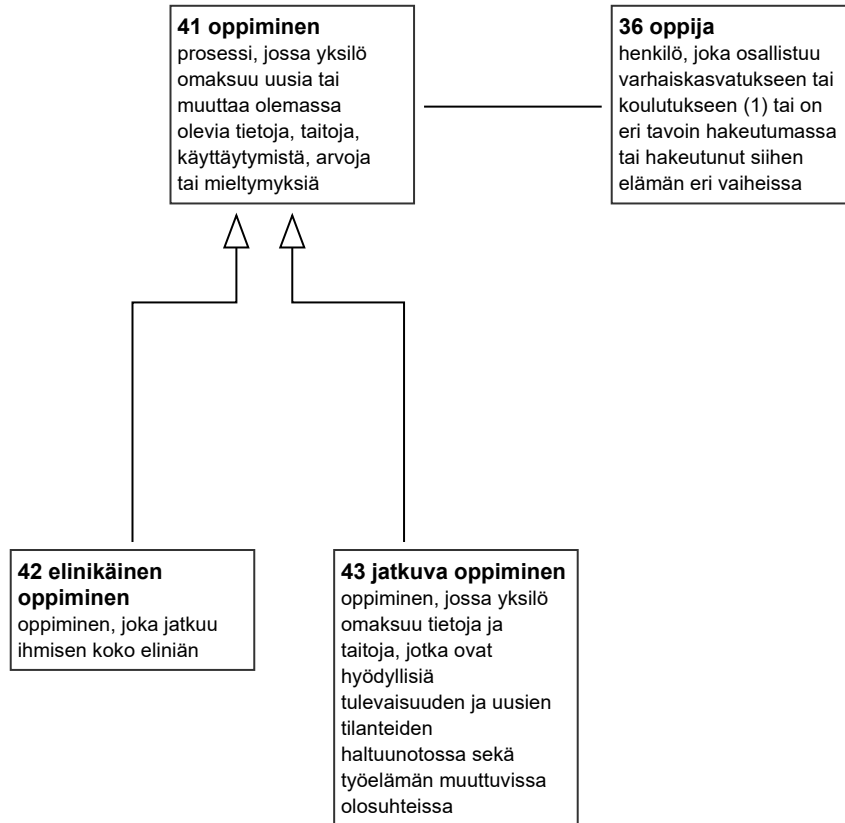
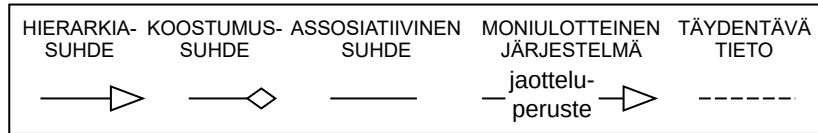
Sitra: <https://media.sitra.fi/2019/05/27150539/jatkuvan-oppimisen-rakenteita-maailmalla.pdf>

Seija Rasku 9.9.2019: Alla on tämänhetkisen luonnosversion määritelmää [EU-kontekstista]. Mitään lopullista ja hyväksyttyä ei vielä ole: "*Continuous learning complements and updates the concept of life-long learning by emphasizing continuity, permeability, accumulation, multiple and seamless transitions in education and training as with an aim to ensure continuous learning paths throughout the lifespan. Concept of continuous learning urges more proactive roles from individual learners, society and employers, with an aim to empower, guide and motivate people to reach their potentials both in employment and as citizens throughout their lives. Systemic and strategic policymaking is required to ensure that education and training systems are open, future-oriented and consistent with the aims of continuous learning. Continuous learning approaches should cover all levels and forms of education from early childhood to post-retirement age, support individual choices, skills anticipation, aim to empower and generate motivation to learn. Coordination with other relevant policy sectors is imperative for successful continuous learning systems.*"

Kirsi-Marja Putkonen 12.9.2019: Jos elinikäinen oppiminen on yksilön prosessi, niin millä vastaavalla käsitteellä kuvataan yksilöiden muodostamien yhteisöjen oppimista? Oppivasta organisaatiosta puhuttiin viime vuosikymmeninä, ennen globaalia käsitystä yhteisestä maapallosta. Kun "noustaan tarpeeksi ylös" ja havainnoidaan koululuokkia, työyhteisöjä, kuntia ja kaupunkeja, valtioneuvostoa, Suomea ja maapalloa niin voisiko yhteisöjen oppimista kuvata käsitteellä jatkuva oppiminen? Se olisi siis oppivien yksilöiden yhdessä yhteisön tasolla tuottamaa. Ja kun tähän yhtälöön lisätään vielä tekoäly, niin saadaan kuvattua jotain sellaista, jota ei ole vielä määritetty. Ja tarpeeksi kokonaisvaltaisesti.

Terminologin kysymys 12.9.2019: Onko tarpeen muokata tämän käsitteen tietoja, jotta saadaan tehtyä riittävä ero käsitteeseen elinikäinen oppiminen (jos ero on tarpeen tehdä)?

Totti Tuhkanen 4.9.2020: Jatkuvan ja elinikäisen oppimisen laajahko käsitteanalyysi (väitös) <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/vaitos/elinikaaisen-oppimisen-politiikassa-maaritellaan-kasitys-vaadittavasta>



Käsittekaavio 8. Oppiminen.

7 Osaaminen

44

kyvykkyys

määritelmä

organisaation kyky toimia tarkoituksenmukaisella tavalla tavoitteiden saavuttamiseksi (lähde: JHS 179, muokattu)

huomautus

Organisaatioiden kyvykkyiden voidaan ajatella muodostuvan kolmesta osakokonaisuudesta, joita ovat toimintamallit ja prosessit, henkilöstö ja *osaaminen* sekä tiedot ja järjestelmät.

Käsitteen tunnus: c125

Käsitteekaavio: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Mikä suhde tällä käsitteellä on *osaamiseen*? Onko niin, että ihminen osaa ja organisaatioilla on kyvykkyys? Mainitaanko kyvykkyys ainoastaan osaamisen huomautuksessa?

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: tämä käsite pitäisi mahdollisesti lisätä, koska (henkilöiden) osaaminen määrittynyt usein suhteessa (organisaatioiden) kyvykkyteen

JHS 179: "kyky toimia tarkoituksenmukaisella tavalla tietyllä osa-alueella ja hyödyntää osaamistaan sekä resurssejaan, jotta tavoitteet saavutetaan"

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 4.5.2021: Miten JHS 179:n pohjalta luonnosteltua määritelmäehdotusta tarvitaan muokata?

45

osaaminen

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu henkilöllä olevista tiedoista ja taidoista ja valmiudesta käyttää niitä annettuun tarkoitukseen

TAI: henkilöllä olevien tietojen, taitojen ja taipumusten/ominaisuuksien(?) kokonaisuus, jonka avulla henkilö suoriutuu käsillä olevasta tehtävästä tai tilanteesta (lähde: Työmarkkinatieto digitalisoituvassa Suomessa -julkaisu, VNK 2021:24, muokattu)

TAI: tietojen, taitojen ja näihin liittyvän ymmärryksen kokonaisuus, joka henkilöllä on käytössään

TAI (CEDEFOP, muokattu): kyky/valmius (?) käyttää tietoja, taitoja ja henkilökohtaisia ominaisuuksia tilanteista tai tehtävistä suoriutumiseen tai ammatilliseen tai henkilökohtaiseen kehittymiseen

huomautus

Osaamiseen sisältyvät henkilön tiedot ja taidot. Osaamiseen liittyvät myös henkilön käyttäytyminen, arvot, asenteet ja mieltymykset.

Henkilön osaaminen vaikuttaa tämän valmiuteen suoriutua erilaisista tehtävistä ja rooleista.

Henkilön osaaminen kehittyy muun muassa tämän saamasta koulutuksesta, työkokemuksesta ja muista kokemuksista, kuten harrastustoiminnassa saadusta kokemuksesta.

Osaamisen kokonaisuuden voidaan ajatella koostuvan suppeammista osaamisista. Osaamisia voidaan luokitella yhtäältä yleisiin ja erityisiin osaamisiin ja toisaalta koviin ja pehmeisiin osaamisiin.

Kovat osaamiset ovat työspesifejä taitoja, jotka vaativat koulutusta ja harjoittelua, joiden avulla henkilöstä tulee ammattilainen tai osaava tiettyssä työtehtävässä. Koviin osaamisiin liittyvät taidot ovat helposti havaittavissa, kuvattavissa ja mitattavissa. Esimerkkinä kovista osaamisista ovat koneinsinöörin taidot.

Pehmeät osaamiset ovat mentaalisia, kognitiivisia taitoja, jotka liittyvät muun muassa kommunikointiin, luovuuteen, tiimityöhön, konfliktien hallintaan, esiintymiseen, neuvotteluihin ja johtamiseen.

Käsitteen tiedot perustuvat Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksen (9/2020) ja Valtionavustustoiminnan sanaston luonnoksen (3/2021) tietoihin (???)

Käsitteen tunnus: c95

Käsittekaaviot: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#) ja [Todistuksia](#)

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID11) + VA-sanastoluonnos

Totti Tuhkanen 2.9.2020: "competence: ability to apply learning outcomes adequately in a defined context (education, work, personal or professional development). or ability to use knowledge, skills and personal, social and/or methodological abilities, in work or study situations and in professional and personal development."

https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdfhttps://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. OKSAn oppimistulokset-käsitteeseen

Terminologin kysymys 22.9.2020: Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: olisi perusteltua pitää tämä Jatkuvan oppimisen sanastossa, tähän liittyy paljon eri näkökulmia / tapoja nähdä

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: formaalissa koulutuksessa mukana myös arvot, asenteet, tahto jne...?

Terminologi Mari Suhonen / Sanastokeskus 12.11.2020: Millä aikataululla käsittelette osaaminen-käsitettä jatkuvan oppimisen sanastossa? Mun pitää nyt valmistella osaamista valtionavustussanastoon, ja siinä halutaan erilainen määritelmä kuin työllisyyspalvelujen sanastossa (ei taitoja ja tietoja). Tämänhetkinen ehdotus on: "henkilön valmius suoriutua erilaisista tehtävistä ja rooleista". Onko tämä liian kapea näkökulma?

Riina-terminologin muistiinpano itselleen 12.11.2020: Kun jatkuvassa oppimisessä päästään tähän käsitteeseen, kysy Marilta valtionavustussanaston määritelmää, niin voi verrata/yhtenäistää/kommentoida.

KMP maaliskuu 2021: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/osaaminen_2035.pdf

KMP maaliskuu 2021: Liitteessä käytetään ennakkointiin kvalifikaatioluokitusta. "Osaamista lähellä olevia termejä puolestaan ovat kompetenssi, kvalifikaatio, tiedot ja taidot (ks. Hanhinen 2010). Osaamisen voidaan tulkita olevan yleistermi, jonka alle sijoittuu tarkempia osaamista kuvaavia termejä, kuten tietoja ja taitoja (vrt. EU:n suositus eurooppalaisten tutkintojen viitekehyksestä, EU 2017). Tässä raportissa osaaminen ja osaamiset ymmärretään laaja-alaisina käsitteinä, joiden alla voi olla tietoja ja taitoja." ja "Kvalifikaatioluokituksen taustalla on näkemys osaamisen kahdesta eri ulottuvuudesta. Osaamisesta käydyssä keskustelussa erotetaan usein yleiset eli generiset ja spesifit osaamiset. Yleiset osaamiset kasvattavat henkilön arvoa laajalti työmarkkinoilla, kuten eri yrityksissä, sektoreilla ja ammateissa. Vastaavasti spesifit osaamiset lisäävät henkilön osaamista tiettyssä yrityksessä tai organisaatiossa, jossa hän on hankkinut osaamista. Toisaalta jako yleisiin ja spesifeihin osaamisiin on luonteeltaan stereotyyppinen ja kontekstiin sidottu, eikä sitä sellaisenaan esiinny todellisessa työelämässä. (EU 2011.) Se kuitenkin jäsentää osaamiseen liittyvää määrittelyperustaa. Toinen osaamiseen liittyvä ulottuvuus pitää sisällään kovat ja pehmeät taidot. Osaamisen perinteinen määritelmä sisältää joukon työspesifejä taitoja, jotka vaativat koulutusta ja harjoittelua, jotta työntekijästä tulee ammattilainen tai osaava tiettyssä työtehtävässä. Tämäntyyppinen osaaminen voidaan ymmärtää "kovana osaamisena" (hard skills), johon liittyvät taidot ovat helposti havaittavissa, kuvattavissa ja mitattavissa. Ne ovat myös helposti omaksuttavissa koulutuksen avulla, ja ne kytkeytyvät erityisesti tekniseen osaamiseen (knowledge), ICT-taitoihin sekä lakien ja säännösten tuntemukseen."

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: kyky: entä vaikka neliraajahalvaantunut jolla on osaamista (kuten tietoa ja taitoa) mutta ei kykyä käyttää niitä

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: CEDEFOPin määritelmäluonnoksen "kyky": onko kyky myös henkilökohtainen ominaisuus, jolloin CEDEFOPin määritelmään tulee sisäistä kehää: kyky käyttää kykyjään? (Riina: englannissa näemmä onkin kehä: ability to use abilities)

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: jäätiin pohtimaan, tuleeko määritelmässä olla mukana kyky soveltaa tietoja ja taitoja. Jos se tarvitaan, "valmius" voisi olla vähemmän latautunut sana kuin "kyky".

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 4.5.2021: Määritelmäluonnoksissa on nyt useita vaihtoehtoja. Olisiko jokin niistä muita sopivampi lähtökohdaksemme? Tai onko jokin niistä selvästi soveltumaton Jatkuvan oppimisen sanaston tarkoitukseen?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 4.5.2021: Onko huomautuksia tarpeen muokata - tai voidaanko niitä lyhentää tai karsia?

46

todennettu osaaminen; sertifioitu osaaminen

määritelmä

osaaminen, jonka hankkimisesta on annettu todistus (???)

huomautus

Todennettua osaamista voi sisältyä esimerkiksi yksittäiseen opintosuoritukseen, josta suorittaja on saanut todistuksen, tai kokonaiseen tutkintoon, jonka suorittamisesta suorittaja on saanut todistuksen.

Vain todennettu osaaminen voidaan tunnustaa (ks. [osaamisen tunnustaminen](#)).

Käsitteen tunnus: c96

Käsittekaavio: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

Sanastotyöryhmä 4.3.2021: onko tämä lähikäsite käsitteelle osaamisen tunnustaminen?

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: OKM:stä TOR-osaajilta vinkkejä; korkeakoulupuolelta Ilmari. Riina kysyy.

Terminologin kysymys 19.3.2021: Kommentoitteko määritelmäluonnosta ja huomautusluonnoksia?

47

osaamisen tunnistaminen

määritelmä

toimenpide, jossa henkilön esittämien asiakirjojen ja muiden mahdollisten selvitysten perusteella selvitetään henkilön [osaaminen](#) sekä muut lähtökohdat suhteessa asetettuun tavoitteeseen

huomautus

Osaamisen tunnistamista voi tehdä esimerkiksi koulutustoimija, TE-palvelu, työnantajaorganisaatio tai pätevyystodistuksista rekisteriä pitävä toimija.

identification of prior learning: Englannin termi identification of prior learning on peräisin Euroopan unionin teksteistä, mutta nykyisin sitä käytetään laajemminkin. Termin ilmaus "prior learning" ei viittaa siihen, että tunnistettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen [koulutuksen \(2\)](#) aloittamista, vaan siihen, että osaaminen on aina hankittu ennen tunnistamistoimenpidettä.

Käsite vastaa sisällöllisesti osittain Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen osaamisen tunnistaminen -käsitettä. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 16.3.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c628>

Ks. myös [osaamisen tunnustaminen](#).

Käsittekaavio: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

Lähde: OKSA_02 (c628)

48

osaamisen tunnustaminen

mieluummin kuin: aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla>; AHOT <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla>; ahotointi <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla>

määritelmä

toimenpide, jossa henkilön *osaamisen* todetaan täyttävän *tutkinnon* tai *tutkinnon osan* vaatimukset tai antavan henkilölle tietyn rekisteröitävän pätevyyden

huomautus

Osaamisen tunnustamista voi tehdä esimerkiksi koulutustoimija, TE-palvelu, työnantajaorganisaatio tai pätevyydostodistuksista rekisteriä pitävä toimija.

Hankittu osaaminen tulee todentaa, mikä voi tapahtua esimerkiksi opiskelijan esittämällä todistuksella.

aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen; AHOT; ahotointi: Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla käytetään myös termimuotoa aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen. Se on sanastossa merkitty epäsuositettavaksi muodoksi, koska siitä saattaa syntyä virheellinen mielikuva, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen koulutuksen (2) aloittamista. (Osaaminen on kuitenkin aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.)

erkännande av tidigare förvärvad kompetens: Ruotsin sana kompetens (ilmauksessa "tidigare förvärvad kompetens") viittaa yksittäiseen taitoon. Taito-käsite on suppeampi kuin käsite osaaminen.

recognition of prior learning, accreditation of prior learning (2): Englannin termit recognition of prior learning ja accreditation of prior learning (2) ovat peräisin Euroopan unionin teksteistä, mutta nykyisin niitä käytetään laajemminkin. Termien ilmaus "prior learning" ei viittaa siihen, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen *koulutuksen (2)* aloittamista, vaan siihen, että osaaminen on aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.

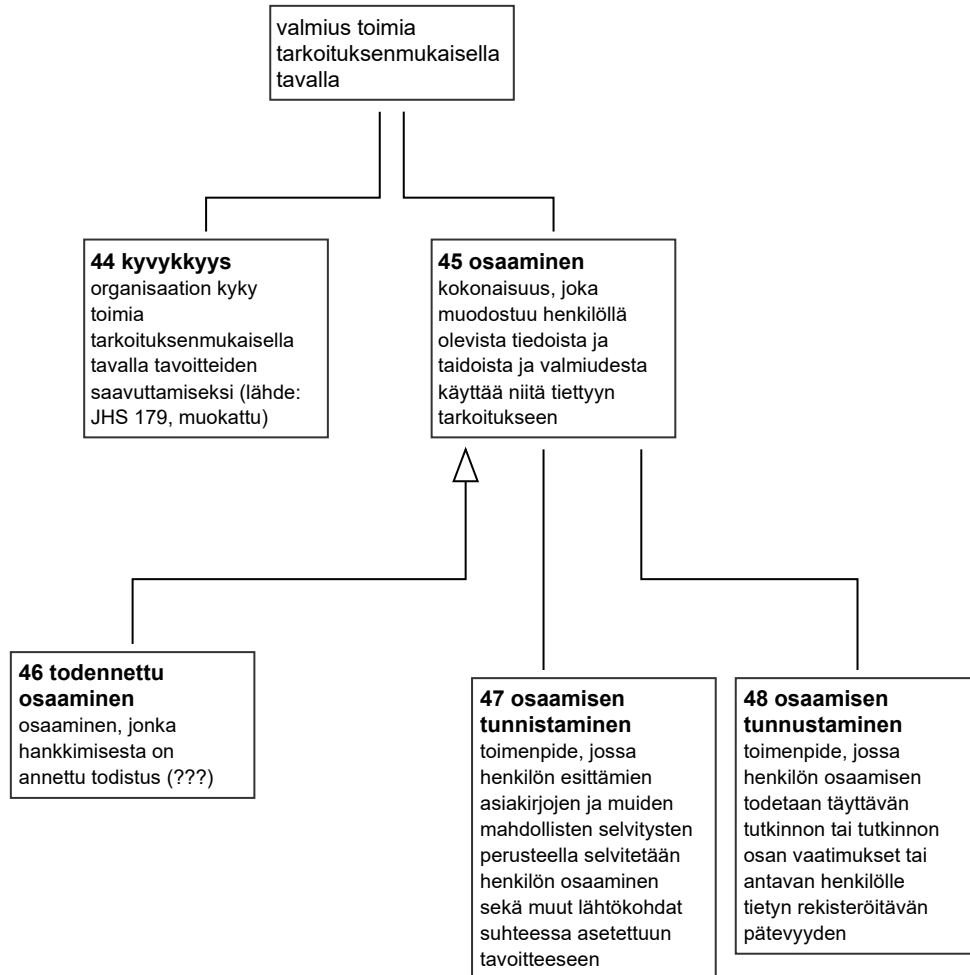
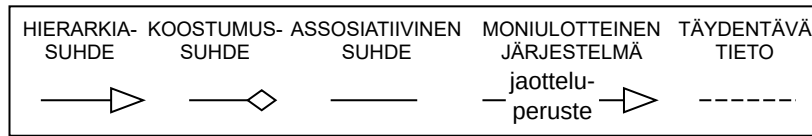
Käsite vastaa sisällöllisesti osittain Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen osaamisen tunnistaminen -käsitettä. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 16.3.2021.
<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c629>

Ks. myös *todennettu osaaminen*.

Käsitteen tunnus: c629

Käsittekaavio: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

Lähde: OKSA_02 (c629)



Käsittekaavio 9. Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.

8 Pätevyys ja kelpoisuus

49

<työnhaku>

pätevyys; ammattipätevyys

määritelmä

se, että henkilö täyttää työtehtävään tai työhön liittyvät vaatimukset

huomautus

Työtehtävään liittyvien vaatimusten täyttämisen voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet pätevyys ja *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c106

Käsittekaavio: [Todistuksia](#)

Lähde: OKSA_02 (c763)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tämän käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAsta. Sopivatko sellaisinaan vai pitääkö muokata?

Sanastotyöryhmä 25.3.2021: pätevyys liittyy työtehtäväkokonaisuuksiin, kelpoisuus laajempiin kokonaisuuksiin (kuten ammatteihin), joten tarvetta täsmentää näitä käsittekuvauksia

Sanastotyöryhmä 25.3.2021: kumpaankin voi liittyä rekistereitä (esim. sairaanhoitajat ja muut säännellyt ammatit)

Terminologin kysymys 15.4.2021: Vertaa *Rakennetun ympäristön sanasto*, jossa on määritelty käsitteet pätevyys, todettu pätevyys sekä tehtäväkohtainen kelpoisuus (ja virka- tai työsuhtekohtainen kelpoisuus). Olisiko tämä käsitejaottelu sopiva myös Jatkuvan oppimisen sanastoon? (Tosin kelpoisuus-käsitteen määritelmää tuossa sanastossa ei näy olevan, onko sitä pidettävänä synonyymina pätevyydelle vai miten.)

<https://termipankki.fi/tepa/fi/haku/p%C3%A4tevyys> (tosin: miten tehdä ero osaamisen ja pätevyyden välille?)

<https://termipankki.fi/tepa/fi/haku/todettu%20p%C3%A4tevyys>

+ käsitteisiin liittyvä käsittekaavio TEPAssa (löytyy seuraamalla Käsittekaavio-linkkiä)

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: Pätevyys voisi olla vain työnantajan tai toimialan harkitsemaa, kelpoisuus vahvempi (esim. lakisääteinen)?

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: kummassakin takana hankittuja valmiuksia

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: kumpikin on muodollisesti määriteltyjä

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: mikä on näiden suhde ammattitaitoon/osaamiseen?

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: Valvira käyttää termiä pätevyys (esim. lähihoitaja)

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: Ilmari osanee ottaa kantaa näihin, tuntee säädökset

50

<koulutus, työnhaku>

kelpoisuus

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että henkilö täyttää *koulutukseen (2)* tai työtehtävään valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Koulutukseen (2) liittyvien edellytysten täyttämiseen viitataan täsmällisemmin termillä hakukelpoisuus.

Työtehtävään liittyvien edellytysten täyttämässä voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet kelpoisuus ja *pätevyys*.

Ks. myös pääsyvaatimukset.

Käsitteen tunnus: c107

Lähde: OKSA_02 (c755)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: kelpoisuus ja pätevyys ovat toistensa lähikäsitteitä. Mainitaan käsite "kelpoisuusehdot" tarvittaessa kelpoisuuden huomautuksessa.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Sanastoon haluttiin käsite kelpoisuus. Tämän käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAsta. Sopivatko sellaisinaan vai pitääkö muokata?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Onko tarpeen mainita tämän käsitteen yhteydessä kelpoisuusehdot-käsitteestä? Jos, mitä?

Sanastotyöryhmä 25.3.2021: pätevyys liittyy työtehtäväkokonaisuuksiin, kelpoisuus laajempiin kokonaisuuksiin (kuten ammatteihin), joten tarvetta täsmentää näitä käsitte kuvauksia

Sanastotyöryhmä 25.3.2021: kumpaankin voi liittyä rekistereitä (esim. sairaanhoitajat ja muut säännellyt ammatit)

9 Todistus

51

<opetus ja koulutus>

todistus (2)

määritelmä

asiakirja, joka todistaa *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (1)* osallistumisesta, *koulutuksen (2)*, tutkinnon, oppimäärän tai *näytön* suorittamisesta, oppimisen tai opintojen etenemisestä tai muusta *oppijan* koulutusprosessiin liittyvästä tapahtumasta tai seikasta

huomautus

Esiopetuksessa käytettävä todistustyyppi on lukuvuoden päätteeksi annettava esiopetuksen osallistumistodistus.

Perusopetuksessa käytettävät todistustyytit ovat lukuvuositodistus, välitodistus, päättötodistus ja erotodistus sekä erityiseen tutkintoon liittyvät todistukset eli todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta, todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä ja todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

Ammatillisessa koulutuksessa todistustyytit ovat tutkintotodistus, todistus suoritetuista tutkinnon osista, todistus opiskelijan osaamisesta, todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta, todistus suoritetuista koulutuksen osista ja todistus koulutukseen osallistumisesta (yhtäältä tutkintokoulutukseen ja toisaalta valmentavaan koulutukseen osallistumisesta). Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa voidaan antaa todistus osaamisesta.

Lukiokoulutuksessa käytettävät todistustyytit ovat päättötodistus, todistus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta ja erotodistus. Päättötodistukseen voi sisältyä liitteinä muita todistuksia.

Korkeakouluissa (1) käytettäviin todistustyyppisiin kuuluu muiden muassa tutkintotodistus. Lisäksi korkeakouluissa (1) annetaan todistuksia esimerkiksi *erikoistumiskoulutuksen* suorittamisesta. Korkeakoulun (1) opiskelijalle voidaan antaa todistus suoritetuista opinnoista myös opiskelun kestäessä. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen todistuksista säädetään asetuksissa [794/2004](#) ja [1129/2014](#).

Vapaassa sivistystyössä yleisimmin käytettävä todistustyyppi on osallistumistodistus. Käytössä on myös todistus opiskelijan osaamisesta.

Käsitteen tunnus: c102

Käsitekaavio: [Todistuksia](#)

Lähde: OKSA_02 (c1386)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Jatkuvan oppimisen sanastossa määritelmää joudutaan varmaankin muokkaamaan laajemmaksi? Onko jossain lähteessä valmiina sopivaa määritelmää?

KMP maaliskuu 2021: tässä jatkuvan oppimisen viitekehyksessä voisi ajatella, että kaikki todistukset ovat osaamistodistuksia. Tässä luonnos määritelmäksi: asiakirja, joka osoittaa todeksi viranomaisen tai lainsäädännön edellyttämän kelpoisuuden tai rekisteröintiä edellyttävän pätevyyden tai muun valmiuden suoritua erilaisista tehtävistä ja rooleista

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.4.2021: Kirsi-Marja kommentoi, että jatkuvan oppimisen kontekstissa kaikki todistukset olisivat osaamistodistuksia. Ovatko muut samaa mieltä? Onko niin, ettei jatkuvan oppimisen sanastossa tarvita OKSassa määriteltyä "todistus koulutusprosessiin liittyvästä seikasta"-käsitettä?

52

osaamistodistus

määritelmä

todistus, joka osoittaa todeksi koulutuksen (2) avulla tai työelämässä saavutetun (??) *osaamisen*

huomautus
Käsitteen tunnus: c103

Käsittekaavio: [Todistuksia](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Liittyy myös micro credentials -käsitteeseen, joka on myös todiste osaamisesta. Esim. rakentamisessa todistus, joka ilmaisee että osaa tehdä tiettyä vaihetta.

KMP maaliskuu 2021: todistus, joka osoittaa todeksi viranomaisen tai lainsäädännön edellyttämän kelpoisuuden tai rekisteröintiä edellyttävän pätevyyden tai muun valmiuden suoritua erilaisista tehtävistä ja rooleista

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.4.2021: Määritelmä on terminologin luonnos. Miten muokataan? Onko kyseessä mikä hyvänsä osaaminen, vai liittyykö osaamistodistus nimenomaan tiettyssä oppimisympäristössä saavutettuun osaamiseen?

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: Ei tule sekoittaa ammatillisen koulutuksen "todistus opiskelijan osaamisesta" -käsitteeseen.

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: TEM:n hallinnonalan todistuksia: työvoimakoulutuksesta annetaan eri nimisiä todistuksia, esim. osallistumistodistus

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: tarvitaanko Jatkuvan oppimisen sanastoon? Palataan.

53

pätevyytodistus

määritelmä
todistus, joka osoittaa todeksi vaaditun [pätevyyden](#)

huomautus
Pätevyytodistuksena voi toimia esimerkiksi Valviran tekemä merkintä x-rekisteriin (??).
Käsitteen tunnus: c104

Käsittekaavio: [Todistuksia](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. toimialakohtaiset pätevyysrekisterit

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä luotettavaa tietoa määritelmän pohjaksi?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 4.5.2021: Määritelmä ja huomautus ovat luonnoksia. Miten muokataan?

54

työtodistus

määritelmä
työnantajan työntekijälle työsuhteen päätyttyä antama todistus työsuhteesta

huomautus
Työsopimuslain (55/2001) mukaan työntekijällä on oikeus työsuhteen päättyessä saada pyynnöstään työnantajalta kirjallinen todistus työsuhteen kestosta ja työtehtävien laadusta. Työntekijän nimenomaisesta pyynnöstä todistuksessa on lisäksi mainittava työsuhteen päättymisen syy sekä arvio työntekijän työtaidosta ja käytöksestä. Työtodistuksesta ei saa ilmetä muuta kuin mitä sen sanamuodosta käy ilmi.
Käsitteen tunnus: c105

Käsittekaavio: [Todistuksia](#)

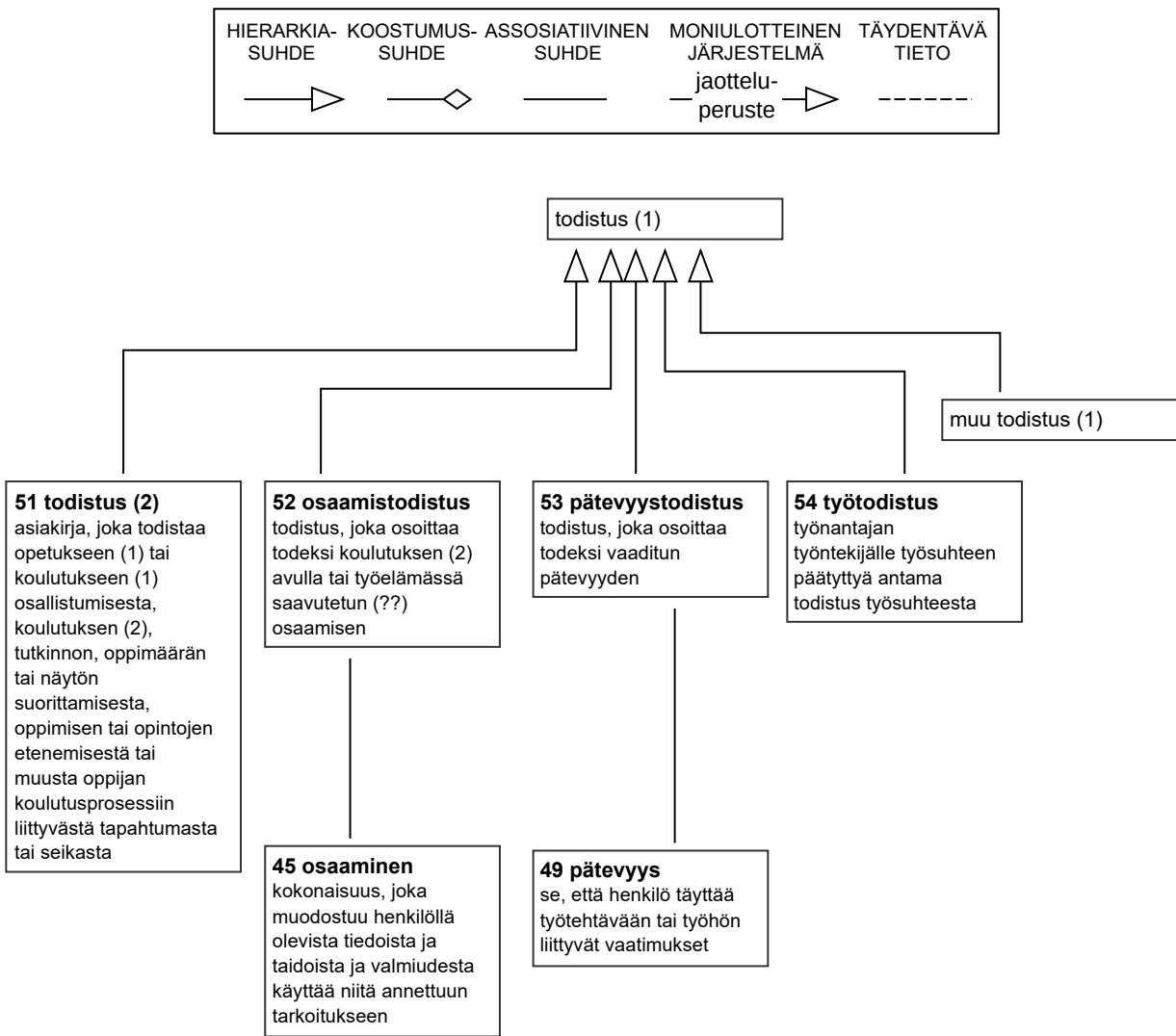
Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Selvitettävä, onko määritelty jossain.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: otetaan mukaan sanastoon

Terminologin kysymys 20.3.2021: Terminologi laatinut määritelmä- ja huomautusluonnosta. Miten muokattava?

KMP maaliskuu 2021: Tieteen termipankista: työsuhteen päättyessä työntekijän pyynnöstä annettava kirjallinen todistus työsuhteen kestosta ja työtehtävien laadusta

Käsittekaavio 10. Todistuksia.



10 Luokitteluja

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: ammattiala, koulutusala, osaamisala, toimiala: kaksi ensimmäistä perinteisiä; kolmas ammatillisessa

55

koulutusala

määritelmä

luokka, jollaisiin *koulutusjärjestelmän* mukaiset *koulutukset (2)* jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat tieteen, yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Koulutusosaluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, seurantaan ja säätelyyn.

Opetushallinnon Koulutusala 2002 -luokittelun mukaisia koulutusaloja ovat esimerkiksi kulttuuriala sekä tekniikan ja liikenteen ala.

Koulutusosaluokitteluja on tällä hetkellä (kesäkuu 2013) neljä: opetushallinnon Koulutusala 2002- ja Opintoala 1995 -luokittelut, ISCED-luokittelu sekä Tilastokeskuksen koulutusosaluokittelu.

Käsitteen tunnus: c97

Lähde: OKSA_02 (c128)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

56

ammattiala

määritelmä

ammatteja koskeva luokittelu, joka kuvaa ammattien sijoittumista yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Ammattialoja ovat esimerkiksi elektroniikka, sähköteollisuus ja kauneudenhoitoala.

Käsitteen tunnus: c98

Totti Tuhkanen 2.9.2020: On OKSAssa; pitääkö päivittää ilmaisuvoimaisemmaksi?

57

<amatillinen koulutus>

osaamisala

ei: koulutusohjelma (1) (vanhentunut)

määritelmä

itsenäiseen työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvä suuntautuminen ammatillisen tutkinnon sisällä

huomautus

Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan ammatillisessa perustutkinnossa osaamisalana voivat olla lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen osaamisala tai vammaistyön osaamisala.

Käsitteen tunnus: c99

Luokka: <amatillinen koulutus>

Lähde: OKSA_02 (c299)

<kieliversiointiin jos OPH>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSasta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

58

toimiala

huomautus

Käsitteen tunnus: c100

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Tarvitaan määritellä.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä näkökulmasta määritellään? Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

59

osaamislukitus

huomautus

Käsitteen tunnus: c101

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: • yläkäsite joka voitaisiin määritellä • esim. escon taitopilari

11 Käsitteitä, jotka otetaan mukaan, jos resurssi riittää

11.1 Ammatti

60

ammatti

määritelmä

samankaltaisia *ansiotöitä* hoitavien *henkilöiden* rooli, joka perustuu henkilön tulonsaantitarkoituksessa tekemään työhön tai tämän saamaan koulutukseen

huomautus

Käsitteen tiedot perustu Ydinsanastoryhmän julkaisemiin tietoihin, ks. [ammatti](#).

Käsitteen tunnus: c112

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID51)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: soveltuisiko tähän Tilastokeskuksen

[/http://www.tsk.fi/tiedostot/pdf/Tyohon_liittyvia_tilastokasitteita_2018-08-28.pdf](http://www.tsk.fi/tiedostot/pdf/Tyohon_liittyvia_tilastokasitteita_2018-08-28.pdf) sisältämä määritys?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Kommentoidaan tätä käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Mikäli Työllisyyspalvelujen sanaston käsite ei sovi Jatkuvan oppimisen näkökulmaan, määritellään tämä käsite tässä sanastoprojektissa.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Tilastokeskuksella oma näkemys, verrattava. Vrt. myös Ydinsanastoryhmän määritelmäluonnos.

11.2 Työ

61

työ

määritelmä

tehtävien ja velvollisuuksien kokonaisuus, jota työntekijä tai -suorittaja hoitaa työnantajan tai työnteittäjän lukuun tai työllistäessään itse itsensä

huomautus

Ansiotyö-termiä käytetään korostettaessa sitä, että työ tehdään palvelussuhteessa tai toimeksiantosuhteessa ja siitä maksetaan palkkaa tai se tuottaa yrittäjä- tai myyntituloa.

Käsitteen tunnus: c113

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID10)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: "tarkoittaa jonkin tehtävän suorittamiseen tähtäävää pitkäjännitteistä, aktiivista ja tavoitteellista toimintaa, joka liittyy tyypillisesti toimeentulon hankkimiseen (ansiotyö) tai yksilön omien taikka hänen lähipiirinsä aineellisten tarpeiden tyydyttämiseen (kotityö). Muunlaista työtä kutsutaan vapaaehtoistyöksi. Työn ensisijaisena motiivina voi olla myös rentoutuminen, kuten saattaa olla laita esimerkiksi käsitöissä tai puutarhanhoidossa. Jako ruumiilliseen ja henkiseen työhön on jossain määrin harhaanjohtava, koska lähes kaikessa työssä on olennaisena edellytyksenä älykkyyden ja kokemuksen opettamat seikat" Lähde: Fakta-tietosanakirja [-:] 1976

Totti Tuhkanen 2.9.2020: metkaa, että 'työ' ei sisälly määriteltäviin käsitteisiin Työhön liittyviä tilastokäsitteitä. Sanastoluonnos 2018-08-28 (Tilastokeskus/Sanastokeskus) -dokumentissa.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Työllisyyspalvelujen sanastossa työ -> ansiotyö

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

62

työtehtävä

määritelmä

tehtävä, jota *työntekijä* tai työnsuorittaja hoitaa *ansiotyössään*

huomautus

Käsitteen tunnus: c114

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID60)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

63

työpaikka (1)

määritelmä

yhden tai useamman työtehtävän kokonaisuus, jota *henkilö* hoitaa *ansiotyönä*

huomautus

Käsitteen tunnus: c115

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID39)

Työllisyyspalvelujen sanaston terminologi: Käsiteltävänä myös tietöalustan työssä.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

64

työnsuorituspaikka

ei: työpaikka (2)

määritelmä

työnantajan ja työntekijän sopima paikka, jossa työntekijä tekee *ansiotyötä*

huomautus

Työnsuorituspaikka voi olla työnantajan osoittama tai työntekijän itsensä valitsema.

Esimerkiksi *etätyössä* työntekijän pitää ilmoittaa kaikki mahdolliset työnsuorituspaikat työnantajalle muun muassa työntekijän lakisääteisen vakuutusturvan toteutumisen vuoksi.

Esimerkiksi vuokratyöntekijän työnsuorituspaikka on muu kuin hänen *työnantajansa* (eli vuokratyönantajan) toimipiste.

Käsitteen tunnus: c116

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID70)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

65

työhön perehdyttäminen

määritelmä

perustietojen antaminen työntekijälle työorganisaatiosta ja sen tavoitteista sekä työoloista

huomautus

Käsitteen tunnus: c117

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työsuojelusanastosta (Sanastokeskus 2006). Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: mukaan jos ehditään (hyvin tarkan tason käsite)

66

työnopastus

määritelmä

työntekijän tutustuttaminen työtehtäviinsä, työmenetelmiin ja työvälineisiin sekä turvallisiin ja terveellisiin toimintatapoihin työssä

huomautus

Käsitteen tunnus: c118

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työsuojelusanastosta (Sanastokeskus 2006). Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: mukaan jos ehditään (hyvin tarkan tason käsite)

11.3 Todistus

67

sertifikaatti

määritelmä

todistus tietystä todennetusta *osaamisesta*, joka perustuu muun kuin viranomaisen asettamiin vaatimuksiin

huomautus

Sertifikaatti-termiä käytetään erityisesti IT-alan yritysten myöntämistä todistuksista. Usein tällainen sertifikaatti on voimassa vain määräajan, minkä jälkeen se pitää uusia.

Käsitteen tunnus: c119

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (TEID10)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

68

lupa

määritelmä

toimivaltaisen tahon *toimijalle* myöntämä oikeus tiettyyn luvanvaraiseen toimintaan

huomautus

Lupa voi olla esimerkiksi ajokortti, tulityöluja tai hygieniapassi.

Käsitteen tunnus: c120

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

11.4 Oppiminen

69

vertaisoppiminen

huomautus

Käsitteen tunnus: c121

Totti Tuhkanen 2.9.2020: on OKSAn työversion luvussa Lisättäväksi ehdotettuja -> perustelut.

Totti Tuhkanen 2.9.2020: Määrytyksiä, ks. <https://iate.europa.eu/entry/result/915181/all>

<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Nimitys:vertaisoppiminen>

tiia.puputti@jyu.fi: "on keino aktivoida ja lisätä vuorovaikutusta sekä tukea minäpystyvyyden tunnetta ja oman osaamisen jakamista."

viittaavia termejä: Peer-learning, Peer-to-peer learning, Peer-supported learning, Peer tutoring, Peer assessment, Peer support, Cooperative learning.

Mikko Hartikainen 4.9.2020: onko löydettävissä riittävän selkeä, tarkkarajainen tarkoite/tarkoitteet, näille on paljon lähikäsitteitä ts. pedagogisia malleja?), entä vertaispalaute/arviointi, itsearviointi

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: vertaisoppiminen ja yhteisöllinen oppiminen: menetelmiä. Jos otetaan sanastoon, pitäisikö sitten ottaa myös muita vastaavia käsitteitä?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

70

yhteisöllinen oppiminen

huomautus

Käsitteen tunnus: c122

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\)](#) ja [koulutus \(2\)](#) [tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Mikko Hartikainen 4.9.2020: tulisiko sisältyä, ts. arkioppiminen?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: vertaisoppiminen ja yhteisöllinen oppiminen: menetelmiä. Jos otetaan sanastoon, pitäisikö sitten ottaa myös muita vastaavia käsitteitä?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

11.5 Osaaminen

71

tiedot

määritelmä

oppimalla tapahtuneen asioiden omaksumisen tulos

huomautus

Tiedot muodostuvat työ- tai opintoalaan liittyvien faktojen, periaatteiden, teorioiden ja käytäntöjen kokonaisuudesta.

Tiedot vastaa ESCO-luokituksen tiedot-käsitettä (knowledge).

Käsitteen tunnus: c123

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (TEID13)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: pohjaa <https://iate.europa.eu/entry/result/1568103/all> ja tekhnäkökulma, että taito on nimitys jotakin uutta tuottavalle tai jonkin tavoitteen saavuttavalle kyvykkyydelle.

Totti Tuhkanen 2.9.2020: voisiko pohjana olla määritykset

http://tieteentermipankki.fi/wiki/Clean_Energy_Research:knowledge sekä

<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:tieto>; nämä eivät lähde lapasesta. Toisaalta: onko tämä kategorian "mitä on elämä?" yleiskäsitteitä?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta.

Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

72

taito

määritelmä

kyky soveltaa *tietoja* ja käyttää olemassa olevaa *osaamista* tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisuun

huomautus

Taito on kognitiivista eli loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttöä tai käytännöllistä eli kätevyyttä ja erilaisten menetelmien, materiaalien ja työkalujen ja työvälineiden käyttöä.

Taito vastaa ESCO-luokituksen taito-käsitettä (skill).

Käsitteen tunnus: c124

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (TEID12)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta.

Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

73

osaamisen todentaminen

huomautus

Käsitteen tunnus: c126

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: todennettu osaaminen: Mietittiin tätä siitä näkökulmasta, että pitäisi määritellä mitä tarkoittaa todennettu osaaminen. Todennettu osaaminen sisältää luvanvaraisen ja viranomaisen tunnustaman tutkinto- ja suoritustiedon. Ehkä se voisi maallikolle olla hyvä tarkenne kun esimerkiksi tutkinto-käsitteestä ei ehkä aukene kunnolla? Tästäkin voidaan keskustella, että tarvitaanko lisätä.

Totti Tuhkanen 2.9.2020: OKSAn työversiossa muodossa todennettu osaaminen, käsitteen tunnus c898. Kesken, mutta perusteluja&pohjaa.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: liittyykö *näyttöön*?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

11.6 Palvelut

74

tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut; TNO-palvelut

huomautus

Käsitteen tunnus: c127

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: ensisijaisesti osaamisen kehittämiseen liittyvä

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

11.7 Koulutus

75

koulutuksen modulaarisuus

huomautus

Käsitteen tunnus: c128

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Tarpeellinen käsite, määritellään mahdollisesti.

76

ammattillisesti suuntautunut koulutus

huomautus

Käsitteen tunnus: c129

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

77

lyhytkestoinen koulutus

huomautus

Käsitteen tunnus: c130

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: lyhytkestoinen koulutus – vai lyhytkestoinen opiskelu?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020:

mitoitusyksiköitä

- op:t ym.

- koulutuspäivät (1 – muutama)

11.8 Opintojen rakenne

78

pieni osaamiskokonaisuus; pieni osaamistodistus (?) <?? terminologin termiehdotus>

määritelmä

A) (KOM-ehdotuksen mukainen määritelmäluonnos) todiste oppimistuloksista, jotka henkilö/oppija on saavuttanut lyhyen oppimistapahtuman aikana ja jotka on arvioitu läpinäkyvää, yhteisesti sovittua asteikkoa käyttäen

VAI B) (EHEA-kontekstin mukainen määritelmäluonnos) suppeat oppimistulokset / lyhytkestoinen oppimistapahtuma, joista/josta annetaan todiste

huomautus

Käsitteen tunnus: c131

OKSA-jaos 23.4.2021: yläkäsite: todiste (komissiolla: "proof"). Tämä on siis erihenkkinen käsite kuin "osaamiskokonaisuus" (jonka määritelmäluonnos Jatkuvan oppimisen sanaston luonnoksesta: "tutkinto, koulutuksen (2) oppimäärä tai niihin rinnastettava laaja opintojen kokonaisuus")

OKSA-jaos 23.4.2021: kuitenkin myös oppimiskokemus (learning experience) tärkeä

OKSA-jaos 23.4.2021: Kuka todisteen saa antaa

OKSA-jaos 23.4.2021: mahd. jotain lisää normaaliin opintosuoritusmerkintään opintorekisterissä

OKSA-jaos 23.4.2021: näitä todisteita voi saada formaalin koulutuksen lisäksi myös mm. työelämässä hankitusta osaamisesta

OKSA-jaos 23.4.2021: Onko pieni osaamiskokonaisuus moduulin attribuuttina oleva tieto?

OKSA-jaos 23.4.2021: tuottaako osaamisen tunnustaminen pieniä osaamiskokonaisuuksia?

OKSA-jaos 23.4.2021: suomenkielinen termi ("pieni osaamiskokonaisuus") on OPH:n, onko toimiva? Paras vastaava käsite tälle suomalaisessa koulutusjärjestelmässä lienee "opintojakso").

OKSA-jaos 23.4.2021: myös opetushallinnon ulkopuoliset tahot tulevat tuottamaan näitä, siinä mielessä jatkuvan oppimisen sanasto olisi oikea paikka tämän työstämiselle – tosin tämä käsite on toistaiseksi rajattu pois jatkuvan oppimisen sanastosta. Voidaan valmistella myös OKSAn puolella ja pyytää sitten kommentit jatkuvan oppimisen sanastosta.

OKSA-jaos 23.4.2021: valmistellaan tätä käsitettä OKSA-jaoksen kokousten välillä. Ilmari kutsuu koolle kokouksen, johon voisivat osallistua ainakin Jonna Korhonen, Annika Bussman, Kirsi Heinivirta, Riina Kosunen.

OKSA-jaos 23.4.2021: komission konsultaatio kesken parhaillaan, määrittely ei kannata ennen sitä? Komission tiekartta tähtää vuoteen 2024.

OKSA-jaos 23.4.2021: liittyvä käsite: osaamismerkki

OKSA-jaos 23.4.2021: Linkkejä:

<https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12858-Micro-credentials>

<https://op.europa.eu/fr/publication-detail/-/publication/7a939850-6c18-11eb-aeb5-01aa75ed71a1>

<https://ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/european-approach-micro-credentials-higher-education-consultation-group-output-final-report.pdf>

Seija Rasku, OKM (Tutkintojen viitekehykset ja pienet osaamiskokonaisuudet - verkkoseminaarimaanantai 5.10.2020): EU-tasolla yhteisesti hyväksyttyä määritelmää ei vielä ole. [Ks. alempana KOM ehdotus ja EHEA-yhteyksistä peräisin oleva luonnos.]

Kommentti jatkuvan oppimisen kysymystaulukosta maaliskuu 2021: micro-credentials -> pienet osaamiskokonaisuudet. Ei olla vielä kansallisesti määritely.

KOM ehdotus: A micro-credential is a proof of the learning outcomes that a learner has acquired following a short learning experience. These learning outcomes have been assessed against transparent standards. The proof is contained in a certified document that lists the name of the holder, the achieved learning outcomes, the assessment method, the awarding body and, where applicable, the qualifications framework level and the credits gained. Micro-credentials are owned by the learner, can be shared, are portable and may be combined into larger credentials or qualifications. They are underpinned by quality assurance following agreed standards.

EHEA-kontekstissa (European project MICROBOL (Microcredentials linked to the Bologna Key commitments)) työstömääritelmä on A micro-credential is a small volume of learning certified by a credential. In the EHEA context, it can be offered by higher education institutions or recognised by them using recognition procedures in line with the Lisbon Recognition Convention or recognition of prior learning, where applicable. A micro-credential is designed to provide the learner with specific knowledge, skills or competences that respond to societal, personal, cultural or labour market needs. Micro-credentials have explicitly defined learning outcomes at a QF-EHEA/NQF level, an indication of associated workload in ECTS credits, assessment methods and criteria, and are subject to quality assurance in line with the ESG.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 23.4.2021: Laadittu käsitteelle kaksi eri määritelmäluonnosta kahden eri lähteen (KOM-ehdotus ja EHEA-konteksti) pohjalta. Pystymmekö ratkaisemaan, kumpaan lähteeseen OKSAssa nojaututaan, vai pitääkö OKSAn käsitte kuvauksissa ottaa huomioon molemmat näkökulmat? Tai kenties määritellä pieni osaamiskokonaisuus (1) ja pieni osaamiskokonaisuus (2)?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 23.4.2021: B-määritelmässä yläkäsitteenä nyt oppimistulokset tai oppimistapahtuma. EHEA-määritelmässä siis "learning", joka voi tarkoittaa paitsi oppimista, opiskelemalla saavutettua tietoa: Cambridge Dictionary: 1) the activity of obtaining knowledge; 2) knowledge obtained by study.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 23.4.2021: Millaiset huomautukset ovat tarpeen tälle käsitteelle? Riippuu siitäkin, kummasta/mistä näkökulmasta käsite määritellään: onko se yhdentyypinen todiste osaamisesta vai kenties yhdentyypistä oppimista vai oppimistulos vai mitä.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 23.4.2021: Mikä termi eli nimitys olisi kuvaavin tälle käsitteelle? Nyt siis pieni osaamiskokonaisuus. Terminologille tuli mieleen "pieni osaamistodistus". Muitakin nimityksiä varmasti löydettävissä, kunhan ratkaistaan, mistä tässä asiassa oikeastaan on kyse.

Marjut A. 20.4.2021: Tässä Totin mainitsemien tilaisuuden esitykset: <https://minedu.fi/tapahtumat/2021-03-29/verkkokeskustelutilaisuus-ja-tyopaja-pienista-osaamiskokonaisuuksista>

11.9 Ajanjaksoja

79

työssäoppimisjakso

huomautus

Käsitteen tunnus: c132

Kirsi-Marja Putkonen 3.9.2020: työssäoppimisjakso, vrt. työssäolajakso, vrt työttömyysjakso. Miten kuvataan yhteisen asiakkaan elämänpolun vaiheita?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Käsitellään, jos ehditään. Näkökulma joka tapauksessa tarpeellinen!

80

työssäolajakso

huomautus

Käsitteen tunnus: c133

Kirsi-Marja Putkonen 3.9.2020: työssäoppimisjakso, vrt. työssäolajakso, vrt työttömyysjakso. Miten kuvataan yhteisen asiakkaan elämänpolun vaiheita?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Käsitellään, jos ehditään. Näkökulma joka tapauksessa tarpeellinen!

81

työttömyysjakso

huomautus

Käsitteen tunnus: c134

Kirsi-Marja Putkonen 3.9.2020: työssäoppimisjakso, vrt. työssäolajakso, vrt työttömyysjakso. Miten kuvataan yhteisen asiakkaan elämänpolun vaiheita?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Käsitellään, jos ehditään. Näkökulma joka tapauksessa tarpeellinen!

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

accreditation of competence	48	meet the requirements	50
accreditation of prior learning (2)	48	micro credential	78
adult education and training	3	module	27
apprenticeship training	21	occupational competence	49
capability	44	occupational instruction and guidance	66
coaching	33	orientating a new worker to the workplace	65
competence	45	personnel training	8
competence	50	placement	24
competence demonstration	29	principal workplace instructor	40
continuing education	9	professional competence	49
continuing professional development	9	professional specialisation education	19
continuous learning	43	qualification (2)	50
degree programme (1)	2	qualification unit	27
education (2)	30	recognition of competence	48
education (3)	1	recognition of learning	48
education programme (1)	2	recognition of prior learning	48
eligibility (2)	50	retraining and upgrading of qualifications	4
extension studies	9	self-motivated education	7
field of education (1)	55	specialisation	57
field of study (1)	55	specialist education	19
field of vocational education and training	55	specialist training	19
further training	9	studies (1)	2
guidance	31	study module (2)	28
guidance	32	study programme (1)	2
identification of competence	47	subunit	27
identification of learning	47	teacher	37
identification of prior learning	47	teaching (1)	30
in-service training	9	traineeship	24
instruction (1)	30	traineeship for university students	24
instructor	37	training	1
integration training for adult migrants	6	training based on a training agreement	22
internship	24	training programme	57
job placement	24	tutoring	32
labour market training	10	unit	27
learner	36	vocational competence	49
learning	41	vocational skill	49
learning opportunity (1)	2	work-study (?)	24
learning opportunity specification	2	workplace education and training	20
lifelong guidance	34	workplace instructor	40
lifelong learning	42	workplace tutoring	23
LOS; see studies (1).....	2		

Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register

Numren i registret anger termpostnumren.

ansvarig arbetsplatshandledare	40	kontinuerligt lärande	43
arbetshandledning	66	kunnande	45
arbetsintroduktion	65	LIA	20
arbetskraftsutbildning	10	livslång inläring	43
arbetsplatshandledare	40	livslångt lärande	42
arbetsplatshandledning	23	livslångt lärande	43
arbetsplatsutbildare	40	lära sig	41
arbetspraktik	24	lärande	41
behörighet	49	lärande i arbetet	20
behörighet	50	lärande i arbetslivet	20
bransch	56	lärare	37
del av examen	27	läroavtalsutbildning	21
erkännande av kunnande	48	personalutbildning	8
erkännande av tidigare förvärvad kompetens	48	praktik	24
examensdel	27	självständig utbildning	7
examensinriktad fortbildning	4	självständiga studier	7
fackområde	56	skolning	1
fortbildning (1)	9	specialiseringsstudier	19
frivillig utbildning	7	specialiseringsutbildning	19
handledning	32	studiehelhet (2)	28
högskolepraktik	24	sökande (3)	36
IA	20	UA (1)	20
identifiering av kunnande	47	undervisning (1)	30
inlärare	36	utbildning (1)	1
inläring	41	utbildning (2)	2
inläring i arbetet	20	utbildning på egen hand	7
inläring i arbetslivet	20	utbildning som grundar sig på utbildningsavtal	22
inläring i yrkeslivet	20	utbildning som ordnas på en arbetsplats	20
inskolning	65	utbildningsområde	55
integrationsutbildning av vuxna invandrare	6	utbildningsprogram (1)	57
intygande av yrkeskompetens	73	vuxenutbildning	3
kompetens	45	yrkesområde	56
kompetens	49	yrkesprov	29
kompetensområde	57		

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termitietuenumeroihin.

AHOT	48	oppiminen	41
ahotointi	48	oppisopimuskoulutus	21
aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen	48	orientaatiojakso	11
aikuiskoulutus	3	osaaminen	45
aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus	6	osaamisala	57
ammattillinen työvoimakoulutus	12	osaamisen todentaminen	73
ammattillisesti suuntautunut koulutus	76	osaamisen tunnistaminen	47
ammattillisesti suuntautunut työvoimakoulutus	12	osaamisen tunnustaminen	48
ammattillisia valmiuksia lisäävä koulutus	14	osaamiskokonaisuus (1)	26
ammatinvalinta- ja uraohjaus	35	osaamislukitus	59
ammatti	60	osaamistodistus	52
ammattiala	56	pieni osaamiskokonaisuus	78
ammattikorkeakouluharjoittelu	24	pieni osaamistodistus (?)	78
ammattipätevyys	49	pätevyys	49
ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen työvoimakoulutus	14	pätevyystodistus	53
elinikäinen ohjaus	34	rekrytointikoulutus	13
elinikäinen oppiminen	42	rekrytoiva koulutus	13
erikoistumiskoulutus	19	rekrytoiva työvoimakoulutus	13
erikoistumisopinnot	19	sertifikaatti	67
F.E.C.-koulutus; ks. kehittämiskoulutus.....	16	sertifioitu osaaminen	46
Further Educated with Companies -koulutus; ks. kehittämiskoulutus.....	16	sopimus oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä; ks. oppisopimuskoulutus.....	21
henkilöstökoulutus	8	taito	72
jatkuva oppiminen	43	tiedot	71
kartoitusjakso	11	tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut	74
kehittämiskoulutus	16	TNO-palvelut	74
KEKO-koulutus	16	todennettu osaaminen	46
kelpoisuus	50	todistus (2)	51
korkeakouluharjoittelu	24	toimiala	58
kotoutumiskoulutus	6	tutkinnon osa	27
kouluttaja	38	tutkintokoulutukseen valmentava koulutus	5
koulutuksen modulaarisuus	75	työ	61
koulutus (1)	1	työelämässä oppiminen	20
koulutus (2)	2	työharjoittelu (1)	24
koulutusala	55	työharjoittelu (2)	20
koulutuskokeilu	25	työhön perehdyttäminen	65
koulutusohjelma (1)	57	työnopastus	66
koulutussopimukseen perustuva koulutus	22	työnsuorituspaikka	64
koulutussopimuskoulutus; ks. koulutussopimukseen perustuva koulutus.....	22	työpaikalla järjestettävä koulutus	20
koulutustarpeen ja soveltuvuuden arviointijakso	11	työpaikalla järjestettävä ohjaus	23
kyvykkyyks	44	työpaikalla opiskelu	20
lupa	68	työpaikalla oppiminen	20
lyhytkestoinen koulutus	77	työpaikka (1)	63
moduuli; ks. opintokokonaisuus (2).....	28	työpaikka (2)	64
muuntokoulutus	4	työpaikkakouluttaja	40
nivelvaiheen koulutus	5	työpaikkaohjaaja	40
näyttö	29	työpaikkaohjaus	23
ohjaaja	39	työssä oppiminen	20
ohjaus (1)	31	työssäolojakso	80
ohjaus (2)	32	työssäoppiminen	20
ohjausosaaminen; ks. työpaikkaohjaaja.....	40	työssäoppimisjakso	79
omaehtoinen koulutus	7	työtehtävä	62
opettaja	37	työtodistus	54
opetus	30	työttömyysjakso	81
opintojen ohjaus	32	työvoimakoulutus	10
opintokokonaisuus (2)	28	työvoimapolitiittinen koulutus	10
oppija	36	täydennyskoulutus	9
oppimaan oppiminen; ks. oppiminen.....	41	valmennus	33
		valtionosuus	18
		valtionosuusrahoitettu työvoimakoulutus	17

Hakemiston numerot viittaavat termitietuenumeroihin.

vastuullinen työpaikkaohjaaja	40	yhteishankintakoulutus	15
vertaisoppiminen	69	yhteisöllinen oppiminen	70
VOS-työvoimakoulutus	17		